"เอกสารประกอบรายงานฉบับสมบูรณ์
โครงการศึกษาอักษรขอมลาวของชาวลาวเวียง ตำบลบ้านเวียงสิงห์
อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี (RDG54M0016)" V.2

มหาเวสสันดรชาดก

กัณฑ์

ทานกัณฑ์

สำนวนลาวเวียงบ้านสิงห์

ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษาและวัฒนาธรรมในภาวะวิกฤต
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
โทร. 02-800-2308-14 ต่อ 3215,3217,3218 โทรสาร. 02-800-2332

โครงการศึกษาอักษรขอมลาว ของชาวลาวเวียงตำบลบ้านสิงห์ อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี

สัญญาเลขที่ RDG 54 M0016

สนับสนุนโดย

ศูนย์ศึกษาและฟื้นฟูภาษา-วัฒนธรรมในภาวะวิกฤต

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย มหาวิทยาลัยมหิดล

ร่วมกับ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

[illegible]

ผุสสตีปิโขเทวี ปุตตัสสะ เมกฎกสาสะนัง อัคคะตัง กินนุโข คันตะวา ชานิสสามีติ

[illegible]

ดูรา สัปปุริสสทั้งหลาย ผุสสตีปิโขเทวี สวนดังราชเทวี กีมีคำรำเพิงว่าดังนี้ สาสะสานัง อันว่า

[illegible]

ข่าวสาส์น อาการอันบ่ดี คือ คำเดือดฮ้อนฮ้ายนักหนา อะคะตัง กีมาเถิง เวสสันตร สัสแก่พระยาเวสสันตร

[illegible]

ตนเป็นลูกแห่งกู อะหัง อันว่ากูจักกระทำสันใดดีนี้จา คันตะวา กูเข้าไปสู่ที่อยู่ แห่งเจ้าพระยาเวสสันตร

ชานิสามิ กูก็หากจักรู้บ่ อย่าชะแล นางติคนิงสันนี้แล้ว ก็ขึ้นยัวยาน อันประดับกั้ง บังดีนัก

นางก็เข้าไปสู่ผาสารท แห่งพระยา เวสสันตร ถ้ามาตะ นางก็ยืนอยู่ที่ปักตูห้องทอง ที่นอนอันมี สีสวัสสดี

สุตตะวา นางก็ได้ยินเสียง พระกษัตริย์ทั้ง 2 ต้านจารจากัน อันจักเข้าไปสู่ป่า แท้ดีหลีนา

นางผุสสดี ได้ยินคำอันนั้น ก็เกิดเป็นทุกข์ โศกมากหนักหนา โสทิตะวา นางก็ร้องไห้ อีดูกูณา

ตะมัตถัง ปะกาเสนโต สัตถา อาหะ พระเจ้าจักสำแดง อรรถธรรมะ แห่งกถาว่า

แห่งกถาว่า เตสังสาละปิตัง สุตตะวา ปุตัสสะ สุนิสสา ยาจะรูนัง ปะริเทเวสิ ราชะปุตตี

ยะสะสะสินี ภิกขะเว ดูราภิขุทั้งหลาย ผุสสติ อันว่านางผุสสดี ตนผากฎด้วยยศศักดิ์ ปริวาล

เป็นอันมากนัก ก็เข้าก็ไป ยืนอยู่ ที่ใกล้ปักตูที่นอน องค์พระกษัริย์ ทั้ง 2 สุตะวา ได้ยินถ้อยคำ

อันต้านจารจากัน แห่งพระยาเวสสันตร แลนางมัทรี ว่าจักหนีไปสู่ป่า เป็นรัสสี ปริเทเวสิ

นางก็ร้องไห้ ควรอิดูกูณา มากนัก ด้วยคำว่าดังนี้ อะหัง อันว่ากูดังฤา แลมาจัก พลัดพลาก

จาก เจ้าพระยาเวสสันตร ตนเป็นลูก แห่งกูนี้จา วีสัง อันว่า ง้วนพิษสานอันร้าย แมนมะยา

อันกู ขาปิตตะ กินแล้วแลตายไป เสยใย

ເສຍໂຍ ກໍ່ປະເສີດກວ່າກູມີຊີວິດແລ ໄດ້ພະລັດພະຣາກຈາກເຈົ້າພະຍາ ເວສສັນຕຣ ຕນປົ່ນລູກ ແຫ່ງກູແລ ອະຫັງ ອັນວ່າກູ

ປປະເຕຍັງຍະ ກໍ່ເພີ່ງວ່າ ໂຕນຕກໄປໃນຫລິ່ງແລເຫວ ແລ້ວແລຕາຍໄປ ເສຍໂຍ ກໍ່ປະເສີດກົ່ວຊີວິດອະຢູ່

ສ ປະການ ຄ. ກະປະມິຍັງ ກູກໍ່ຈັກຜູກຍັງຄໍ ດ້ວຍເຊືອກຝ້າຍ ແລ້ວແລຕາຍໄປ ເສຍໂຍ ກໍ່ປະເສີດກົ່ວມີຊີວິດອະຢູ່

ແທ້ດີຫລີ ສິວິໂຍ ອັນວ່າຊາວເມືອງ ທັ້ງຫລາຍດັ່ງຄຳ ແລມາຂັບຍັງ ເຈົ້າພະຍາເວສສັນຕຣ ຕນຫາໂທษບ່ໄດ້

ให้พลัดพรากจากบ้านเมือง แห่งตนนี้จา โสเจ้ากะสัดตนนั้น เทียนย่อม เป็นเจ้าแก่ทาน

อะมัจจะ อันว่า อันบ่รู้ถิ่น เข้าของแลประกอบด้วย อันให้ทานเป็นนิจจกาน บ่ขาดดังฤา

ชาวสีพีราด จักขับหนีจากบ้านเมือง แห่งตนนี้จา ปุตโต ลูกกู เทียนย่อมอุปปถาก

พ่อแม่ เฒ่าแก่แห่งตน แลคมลบยำแยง ผู้เฒ่าผู้แก่ กุลลวงสา แห่งตนดังรือ ชาวสีพีราด

ทั้งหลาย จักกำจัดลูกกูอันบโทษนี่จา และพระยาเวสสันตร เจ้าตนนั้น เทียนย่อมให้เป็นคุรุแก่

ท้าวพระยาทั้งหลาย ให้เป็นคุร แก่คนแลเทวดา

ญาติกาพี่น้อง มิสสหาย ดีหลีดังรือ ชาวสีพีราด เหตุโทดอันใด นีจา ผุสสติ อันวา นางผุสสติ คันวาร้องไห้

แล้วก็จักเล้าโลม ยังพระกะสัดทั้ง 2 ตนเป็นลูกแล คันตวา นางก็จึงเข้าไปสู่สำนัก พระยาปุรมมสี สนไส อาหะ

นางก็กล่าวกถาว่า มะ วุ โน วะ ปะ ติ ตา จะ อะ มะ พะ วะ ปะ ติ สัมมะ เทวะข้าไหว้ มหาราชเจ้า สีวิโย

ชาวเมืองทั้งหลาย จักขับลูกมหาราชเจ้า หนีจากบ้านเมือง มะเญ ดังข้าไส้ใจ ดูนี้ มะธุ อันว่ารวงเผิ้ง

ทั้งหลาย อันหาแม่หวงแหน บ่ได้ ก็ย่อมเป็นสาทาน แก่สัดทั้งหลาย ประกานหนึ่ง อัมพา อันว่าหมากม่วงทั้งหลายอันหล่น

ตกเหนือแผ่นดิน ก็ ย่อม เป็นสาทาน แก่สัดทั้งหลาย ระถัง ราชการบ้านเมือง แห่งมหาราชะเจ้า ก็จักเป็นสาทานแก่

ท้าวพระยาฝูงอื่น เหตุมหาราชเจ้า เข้าใจต่อชาวเมืองว่า ลูกตนผิด จักขับหนี อถพะประกาน เท่วะ

ข้าไหว้มหาราชเจ้า อันว่ามหาราชเจ้า จักขับลูกตนหนี โสเวสสันตระราชา อันว่า พระยาเวสสันตรนั้น บ่มีอามาส ผู้

ผู้หนุ่มแลผู้เฒ่า เข้าไป เฝ้าไปแหน เอหิกา เป็นผู้หนึ่ง คนเดียวก็จักซบเซา เหงาอยู่ ดุจจะดัง ราชหง

อันบ่มีปีกหาง หากหล่นเสียแล้ว แลซบเซา เหงาอยู่ในสะอันหาน้ำบ่ได้ นั้นแล ตะวัง อันวามหาราชเจ้า

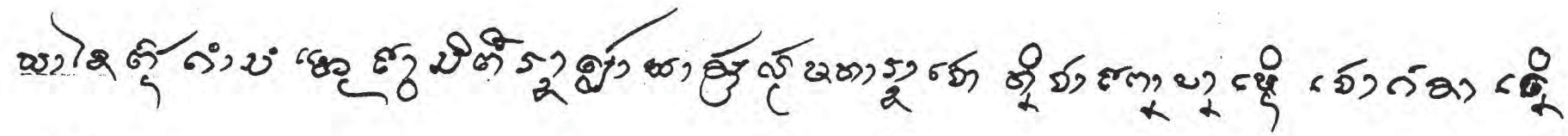

อย่าได้ฟังคำส่อ แห่งชาวสีพีราด ทั้งหลาย อย่าขับลูกมหาราชเจ้า หนีจากชะกานบ้านเมือง เจ้าก็ข้าเทิน

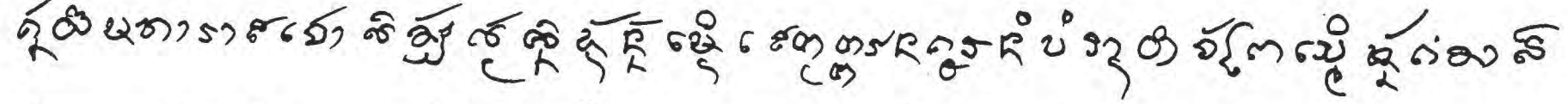

คันวา มหาราชเจ้า แลขับลูกตน ดังนั้น เมืองเชตรนครนี้ บ่รางว่า จักกะเสม อันก็ข้าแล

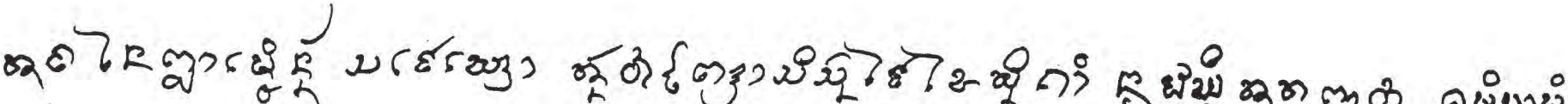

อถะ ในกาล เมื่อนั้น สะเชยโย อันว่าพระยาสีสนไช ได้ยินคำนาง ผุสสดี อาหะ กล่าวว่า ธัมมิสามิ

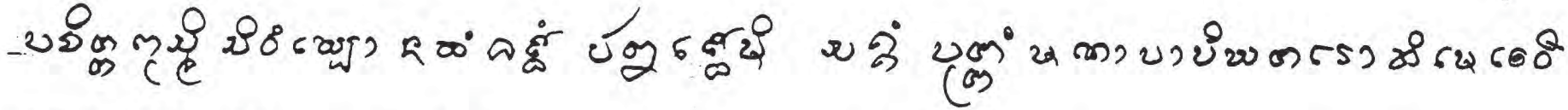

ปะจิตติ กุสมิ สิวิโย นะยัง มัชธชัง ปัพาเชมิ สัคคัง ปุตตัง มะณา ปาปิยะตะโร หิเม เทวี

ดูรา ผุสสดี เทวี เวสสันตระ อันว่า พระยาเวสสันตระ เจ้าตนนั้น เสวยราชกานเมือง ประกอบชอบธรรมดีหลี

เทียนย่อมสั่งสอร ชาวสีพีราช ทั้งหลายดีนักแล ประกานหนึ่ง ลูกกูพระยาเวสสันตระ ปิยะตะโร เป็นที่รัก

กว่าชาวสีพีราดทั้งหลาย แลด้วยแท้พี บ่ขับ

หนีเขาจักกะทำทะราวี ทั้ง เราตนพ่อนี้ ไว้ในอำนาด แก่ฝูงคนเขากะบด พร้อมกันคดทั้งเมือง แท้ดีหลีแล

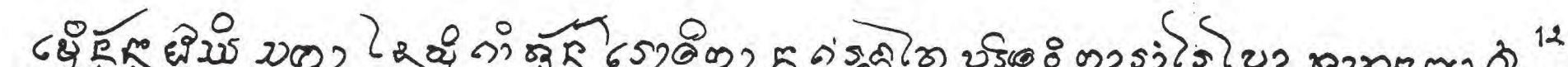

เมื่อนั้น นางผุสสดี สุตะวา ได้คำอันนั้น โรหิตะวา นางก็ร้องไห้ ปริเทวิตะวา รำไร ไปมา อาหะ นางกล่าวว่า

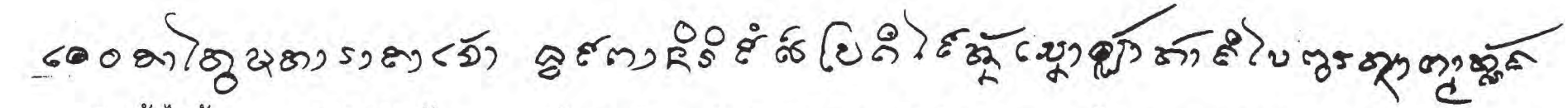

เทวะข้าไหว้ มหาราชเจ้า ธัชวกานิ อันว่าช่อแลประ คือไช อันเสนาทั้งหลาย หากถือไป ก่อนหน้าตามหลัง

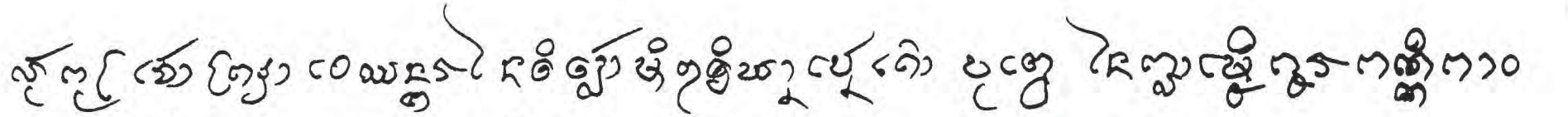

ลูกกู เจ้าพระยา เวสสันตระ ในที่ทั้งหลาย มีอุททิยานเป็นเค้า ปุพเพ ในกาลเมื่อก่อนกัณณิกาวะ กัณณิกาวะ

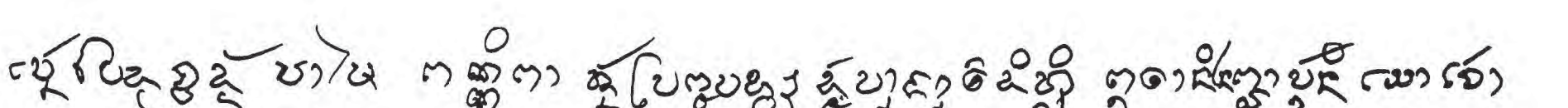

เป็นดุจจะ ดังป่าไม้ กัณณิกา อันประกอบด้วย บานงาม แท้ดีหลี อิทานิ ในกาลบัดนี้ โสเจ้า

พระยาเวสสันตระ ตนนั้น เอกิกาทัง เป็นผู้หนึ่งคนเดียวดังรือ จักไปสู่ป่าได้นีจา ประกานหนึ่งเสนา

โยธาอามาส ราชปุตติ ทั้งหลายมีเคิ่งปะดับ ปะดาบ่มิช้า เขานุ่งผ้ากัมพล อันมีวิ์ณณะดัง

แม่งค่อมคำ จำนำไปแหนแห่ ข้างซ้าย แลข้างขวา ในสวรที่ยาน ปุพเพ ในกาลเมื่อก่อน อิทานิ

กาลบัดนี้ เวสสันตตโรราชา อันว่า พระยาเวสสันตระ เจ้าตนนั้น ..เป็นผู้

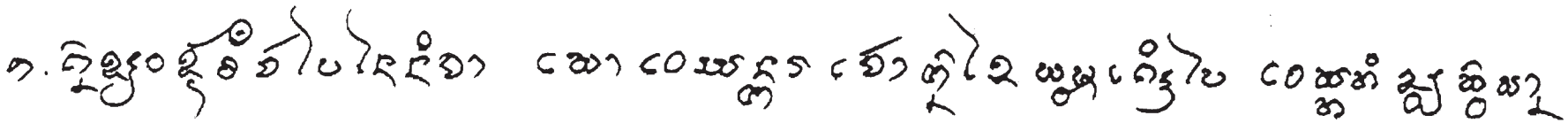

หนึ่งคนเดียวดังรือ จักไปในนีจา โยเวสสันตระ เจ้าตนใด ย่อมเคยไป เวยหาหิ ด้วยยัวยาน

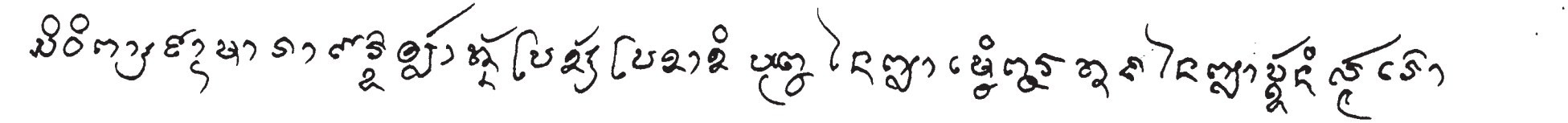

สีวิกาย ช้าง ม้า ราชรถทั้งหลาย อันประดับประดาดี บุปเพ ในกาลเมื่อก่อน อะถะ ในกาลบัดนี้ ลูกเรา

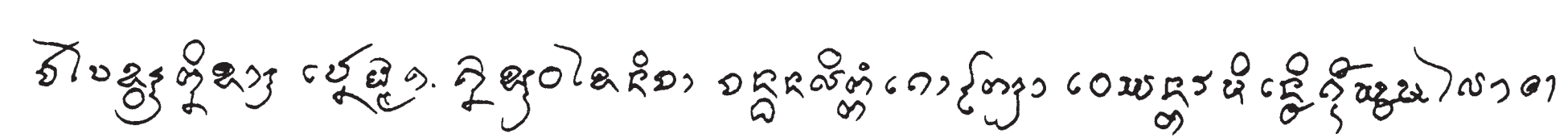

จักไปด้วยตีนดาย เป็นผู้หนึ่งคนเดียว ได้นี่จา จันธนะลิตตังโค พระยาเวสสันตระ มีเนื้อคิง ย่อมไลลาหา

ไปด้วย กะจวรจัน อันวิเสด แล ชมซื่นยินดี กับนางขับ นางฟ้อน ทั้งหลายดีหลี กะถัง ดังรือ

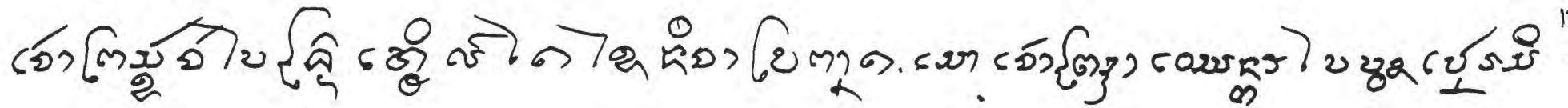

เจ้ากะสัด จักไป ธะรง เหือแลไค ได้นีจา ประกาน ๑ โสเจ้าพระยา เวสสันตระ ไปบวดเป็นระ่สี

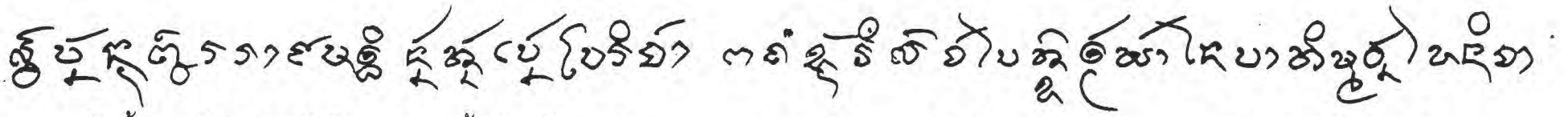

แล้วบั้นนางฟ้อนราชมัทรี นั้นอันเป็น ปะริจา กะถัง ดังรือ แล้วจักไปอดทุกยาก ในป่าหิมวัน ได้นีจา

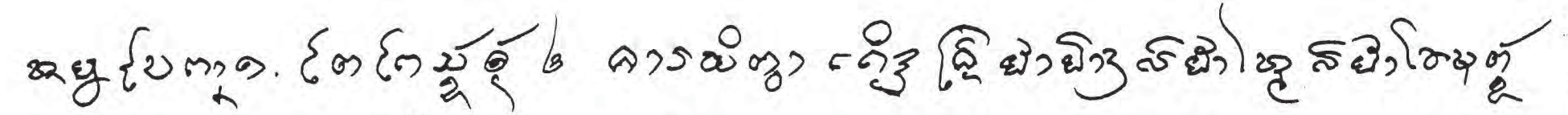

อะธูะ ปะกาน ๑ พะกะสัดทั้ง ๒ ธาระยิตะวา เคยธะรงผ้าฝ้าย แลผ้าใหม แลผ้าโขมพัด

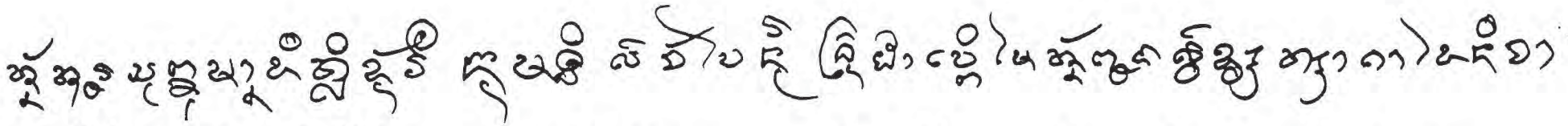

อันอ่อนสุขุมาล ดีหลีดังรือ และจักไปนุ่งธะรง ผ้าเปือกไม้ อันกองแล้ว ด้วยหญ้าคา ได้นีจา

ปะกาน ๑ มัทรี อันว่านางมัทรี อันเป็น ลูกสาวสีสะไพ แห่งกู ปริยายิตะวา เทียนย่อมเคยไป

เวยหะยาหิ ด้วยยัวยาน

สีวิกายะราชรด แล มียสสะ ปะริวารอันมาก ปุพเพ ในกาลเมื่อก่อน ในวันนี้ นางเราจักไป

ด้วยตีนดายได้นีจา ยสสะ มัทรี อันว่านางมะราชมัทรี ผู้ได้มีรูปโสมอันงาม เลิศล้นกั่วคน

ทั้งหลายเคยสุกขุมาน มุทุตรา มีตีนอันอ่อนนุ่ม ดุจจะดัง สำลีฝ้ายดีหลี ดังรือนางมัทรี จะยางไปไน

ไพสนป่าไม้ หนามหนาได้นีจา มทรี อันว่านางมัทรีอนุจจังคี อันมีเนื้อตน อันน้อยราบงามแลอยู่

สุกขุมาน สำรานใน บังคับปราสาทดีหลี กะถัง ดังรือ จักไปสู่หนทางไกล ได้หกสิบโยชน์ ในวันนี้จา

ประกาน ๑ ลูกกู เจ้ามัทรี ผู้มีรูปอันงาม คัจสติ ก็เคยไปปุรโต ก่อนหน้า แห่งนางทั้งหลาย

อันได้หมื่รหกพัน อัชชะ ในวันนี้ เป็นผู้หนึ่งคนเดียว กะถัง คัจสติ ดังรือ จักไปสู่ป่าได้ นีจา

ยาสามัทธี อันวานางราชมัทรี ผู้ได้ อันอยู่ในปราสาด เมื่อก่อน สุตะวา คันวาได้ยิน เสียงอันร้อง

สิวายะ แห่งหมาจิบจอก ก็ย่อม ชะดุ้ง ตกใจ กลัว มากนัก

อิทานิ ในกาลบัดนี้ กะถัง คัจสติ ดังรือ จักไปสู่ป่าไม้ หนามหนาได้นีจา ยาสามัทธี อันว่านาง

ราชมัทรี ผู้ใดคันวา ได้ยินเสียง อันร้อง กุรูคัสสะ แห่งนกเค่า ก็ย่อมสะท้าน ย่าน ตกใจกลัวแล่ 19.

มีตนอัสสะ บั้นสั่นสายไปมา ดุจจะดังผีปอระสาด เข้าสูรคนนั้น แท้ดีหลี กะถัง ดังรือ นางจัเข้าไป

อยู่กางป่าหิมพาน ได้นีจา เทวะข้าไหว้ มหาราชเจ้า ดังข้าเถ้า อุปปมา นินาสกุณี นินาสกุณี

อันว่า แม่นกทั้งหลาย หัตตะ ปุตตา มีลูกอันท่านหาก ข้าเสีย ทิสะวา คุราวตัง ก็ให้ยังรวงรัง

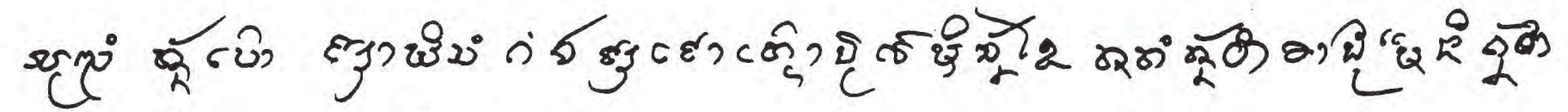

สูญญัง อันเป่า ชะยายิสัง ก็ จักซบเซา เหงาอยู่ แลมีสันใด อะหัง อันวาข้า ผู้แม่นี้ คันวา

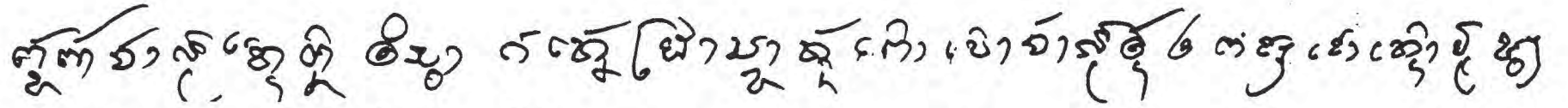

พัดพากจากลูก แห่งตน ทิสะวา ก็เห็น ผาสาด อันเก่า เปล่า จากลูกทั้ง ๒ ก็ซบเซา เหงาอยู่เดียว

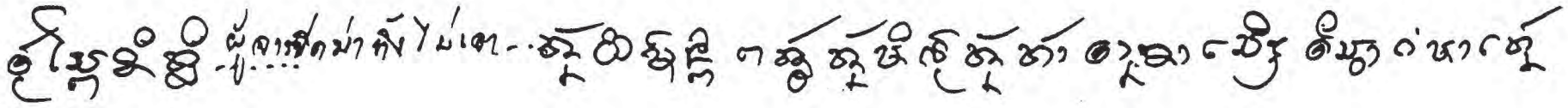

ทุกโสกดีหลี อันว่า แม่นกกะออก อันมีลูก อัน ท่านหากข้าเสีย ทิสะวา ก็มาเห็น

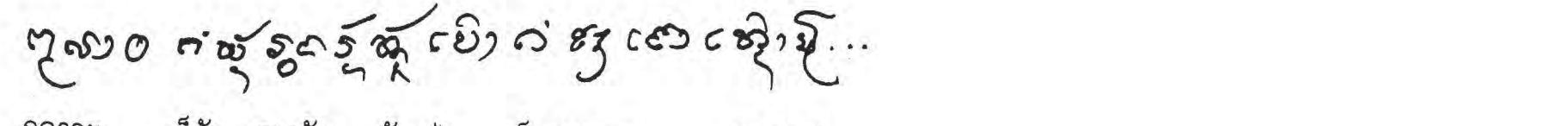

กุลาวะ ก็ยัง รวงรัง อันเป่า ก็ ซบเซา เหงาอยู่

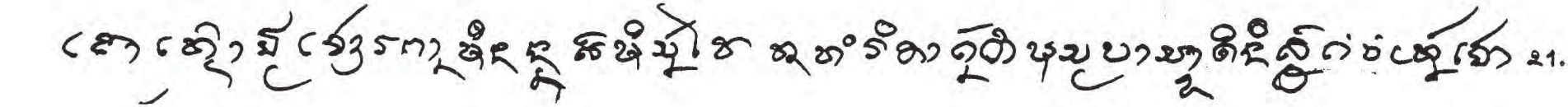

เซาเหงาอยู่ เจียระกาน มืนนาน แลมีสันใด อะหัง อันวา ข้ามาสู่ปาสาด ที่นีแล้วก็บ่เห็นเจ้า

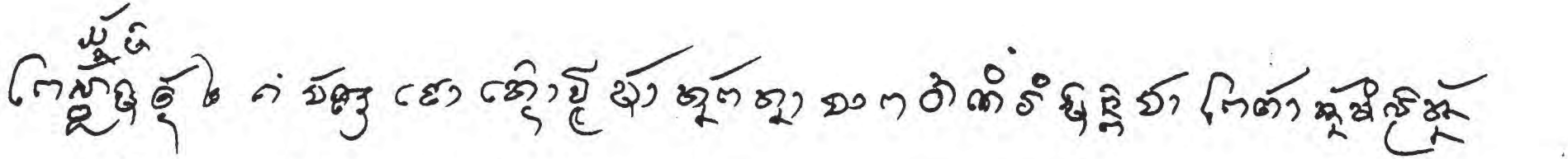

กะสัดทั้ง 2 ก็จักซบเซาเหงาอยู่ มากหนักหนา จากะวาณิ อันว่านกจากกะพาก อันมีลูกอัน

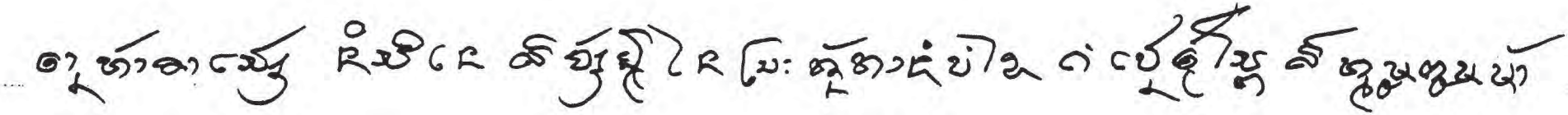

ท่านหากข้าเสีย นิสิเน แล้วจับอยู่ในสะ อันหาน้ำบ่ได้ ก็เป็นทุกโสก แลหมอมตอมมาก

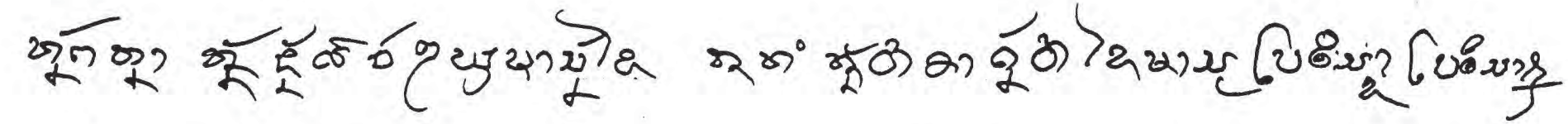

หนักหนา แลจักอุปปมา สันใด อะหัง อันว่าข้า คันวา ได้มา สู่ปะสาด

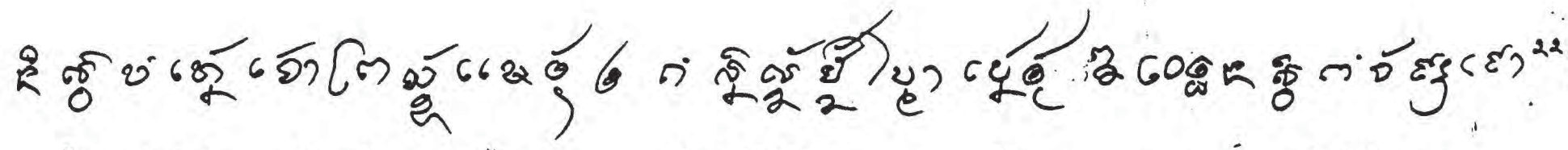

นี้แสดงว่าบ่เห็น เจ้ากะสัด แม่ทั้ง 2 ก็แล่นลัดผัดไปมา เป็นทุก เวทนา แล้วก็จักซบเซา

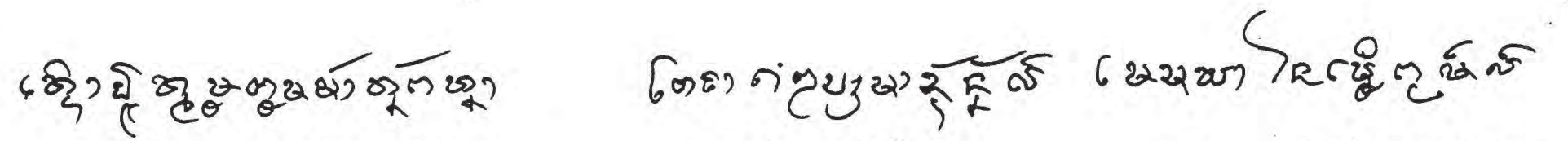

เหงาอยู่หมอม ตอมมากหนักหนา ตะถา ก็อุปปมาดังนั้นแล เมมยา ในเมื่อกูแม่แลร้องไห้

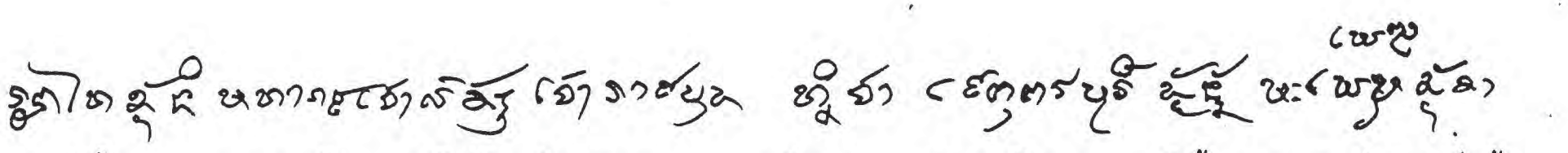

ดังนี้ มหาราชเจ้า แล้วขับ เจ้าราชบุด หนีจาก เชตุตรบุรี ดังนั้น มะเญ ในกาลเมื่อนั้น

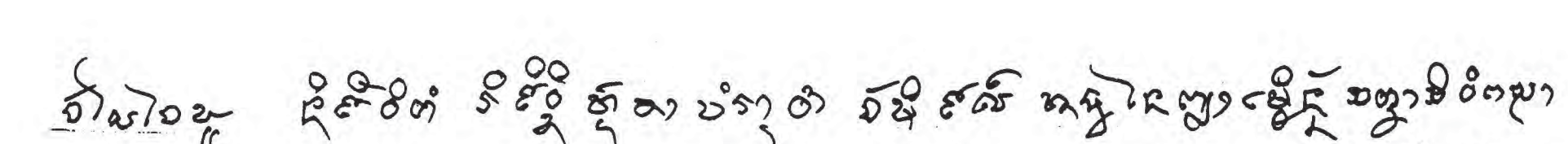

จักใส่ใจดู นิชิวิตัง อันว่า ชีวิตแห่งข้า บ่ร้างว่า จักมีชะแล อะถะ ในกาล เมื่อนั้น สัพพาสิวิกญา

สัพพาสิ วิกญา อันว่านางเรือนหลวง ปวงปาสาดทั้งหลาย ก็มาประสุมชุมนุมกัน ด้วยเหตุอันนั้นแล้ว เราทันตา

ก็ร้องไห้ ในผาสารท (ปังคิบ) แห่งพระยาเวสสัตระ มีมากหนักหนา มนุสสา คนทั้งหลาย อันมีในตระกูล พระกสัด

ทั้ง ๒ คือว่า บุคคล ผู้ใด ผู้หนึ่ง ก็บ่อาจ เพื่อจักตั้งอยู่ได้ ก็ร้องไห้ แล้วก็ล้มท่าวไปมา เหนือแผ่นดินดุจจะ

ดังนั้น ป่าไม้รัง อันกำลังล้มอยู่ คันทวา หากมากอด ฟาดล้มลง พ้อมกัน ที่ ๑ ทีเดียว นั้นแล้ว ตะมัตถัง

ปะกาเสนโต สัตถา อาหะ ภิกขะเว ดูรา ภิกขุทั้งหลาย สัพพสิต อะละยา อันนางเรือนหลวง ปวง ๑ ผาสาทแห่ง

พระยาสีวีราด ก็มาชุมนุมกันในปาสารท แห่งพระยาเวสสันดร สุตะวา ได้ยินเสียงแห่งนางผุสสดี ร้องไห้

ปัคคัยหะ ก็ เลิกขึ้นยัง แขนทั้ง 2 ก็ร้องไห้มากหนักหนา ปุตตตาราจะ ลูก แลเมียก็ดี กุมาร กุมารี

กุมารี มีทั้งพ่อค้า แลหมอพราหมณ์ ทั้งหลาย ก็ดี ตะวา เขาก็รู้ว่า ชาวเมืองพร้อมกัน คดกะบด แก่เจ้ากะสัด จักขับ

[illegible]

หนีจาก เชตุตรนคร เขาก็มีคำ อินูกุณา ปัคคัยหะ ก็ เลิกขึ้นยังแขน แล้วมัวเมา ด้วยคำทุกโสกมาก

[illegible]

หนักหนา ปะติตะวา ก็ล้มท่าว ไปในผาสาด

[illegible]

ผาสาด เจ้าพระยา เวสสันดร ดุจจะดัง ไม้รัง อันลมหากมาพัดกะจัดหักพ้อมกันทีเดียว นั้นแล มนุสสา

[illegible]

ทั้งหลาย อันรักษา ตะวา กามา ตะวา ดีมีทั้งนายสาชก็มีคนทั้งหลายอันไปทางตีน เขาก็เข้ามา ปัคคัยหะ

ก็เลิก แขนขึ้นแล้ว ก็ร้องไห้ ในปาสาด เจ้ากะสัดมีมากหนักหนา อัจจเย ในเมื่อ เสี้ยงราตี คืนแลรุ่ง

พะสุริยะ อาทิด พุ่งขึ้นมา ทานะ เวยยา ปติฑาหะณา อามาส ผู้ให้แล้ว ราชอายา อาเนตวา ก็เอา

ดาตกแต่ง วัตถุทาน มีประหมาน บ่อน้อยสิ่ง แล 7 ร้อย ทั้งข้อยข้า ชายม้าพ้อมงัว

ควาย บระบวรแล้ว อาโรเจมิ จึงถวาย จึงถวายแก่พระกะสัดเจ้าว่า เทวะ ข้าไหว้ สมเด็จมหาราชเจ้า

ตนประเสิด ควรบังเกิด ธะรง กรุณา ไปลำดู ศาลาทาน ก็ ข้าเทิน อถะ ในกาล เมื่อนั้น

เวสสันตโร ราชา อันวา พระยาเวสสันดร โพธิสัด คันวา ได้ยิน คำนายนักการ ผู้แต่งทานว่าแล้ว

ณ หา เปตะวา เจ้า ก็ อาบองสงเพด สำรเพด ทรงเป็นพระยา ธะรง วัตวา ผืนดี มี.....

เคื่องปะดับปะดา บรบวรแล้ว ภุญญิตะวา ก็ เสวยโพชนะ อาหานอันมีรสส หลายประการต่างๆ

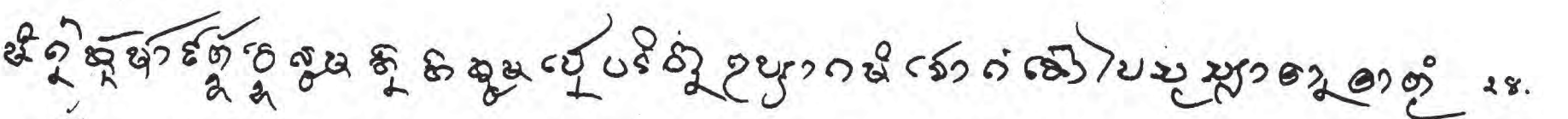

มีคนมาก ชะพัด แวดล้อม แหนแห่อ้อมเป็นปริวาน อุปะคามิ เจ้าก็เข้าไปสู่ สาลาทาน ทาตุตัง

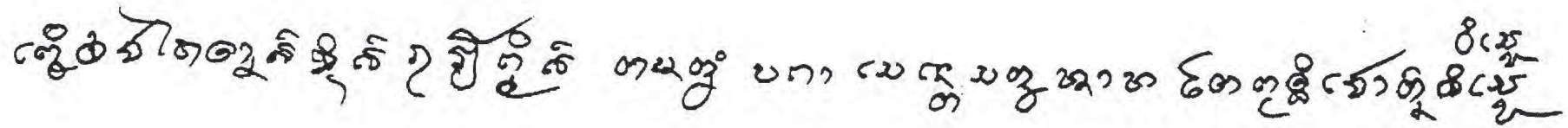

เพื่อว่า จักให้ทาน แลสิ่งแล 7 ร้อย ก็มีแล ตะมัดถัง ปะกาเสนโต สัตถาอาหะ พระพุทธิ เจ้าตนวิเศษ

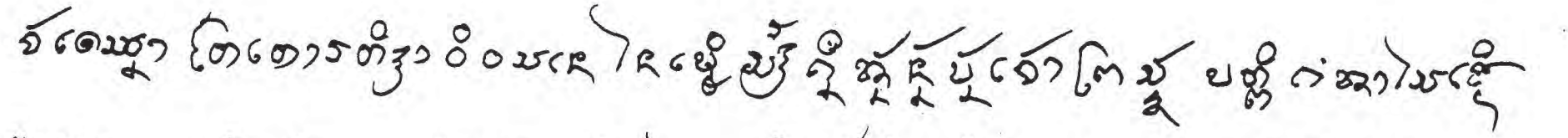

จักเทศนา ตะโต รติยา วิวะสะเน ในเมื่อ เสี้ยงคืนอันนั้น บั้นเจ้ากะสัด ปัตติ ก็ อาไสเขิ่ง

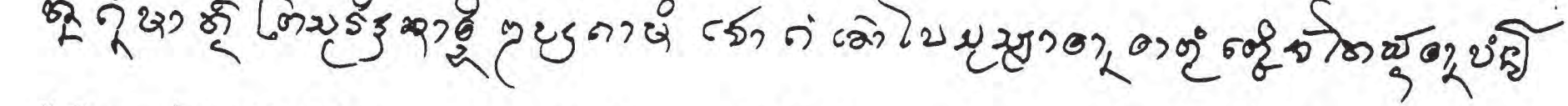

อันคืนมาแห่งพระสุริยะอาทิด อุปปคามิ เจ้าก็เข้าสู่สาลาทาน ทาตุตัง เพื่อจักให้ ยังทาน บ่น้อย

แลสิ่งแล 7 ร้อย เป็นปะทัด เวสสันตร กะสัด คันวา เข้าไปแล้ว สู่สาลา อาณาเปนโต

เจ้าปง ปะสิด ทิอายา แก่อามาต ฝูงให้แล้ว แก่กิจจ อันให้ทาน มีปะหมาน ว่าได้ หกหมื่นอันชมชื่น

ยินดี เกิดมาร่วม วันทันยาม พระบาท อาหะ กล่าวว่า อัตถานิ วัตตกามมาโสคณานังเทถะ

ดูรา อามาด ทั้งหลาย ตุมเห อันว่า เจ้าทั้งหลาย เทถะ จงให้ผ้าผืนดี แก่คนทั้งหลาย ฝูงมัก

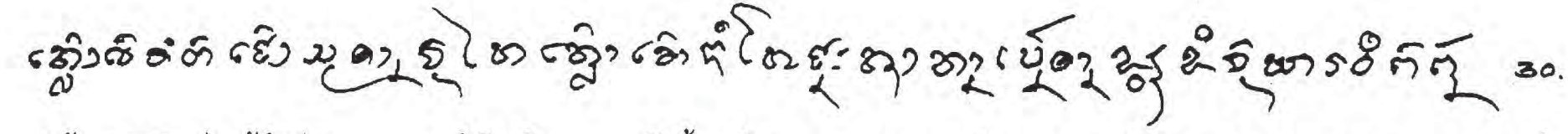

เหล้า แลขอแต่ เช้าสูท่าน จงให้เหล้า เข้าน้ำ โภชนะ อาหาน เป็นทาน ด้วยดี จงอย่าราวีแก่กัน

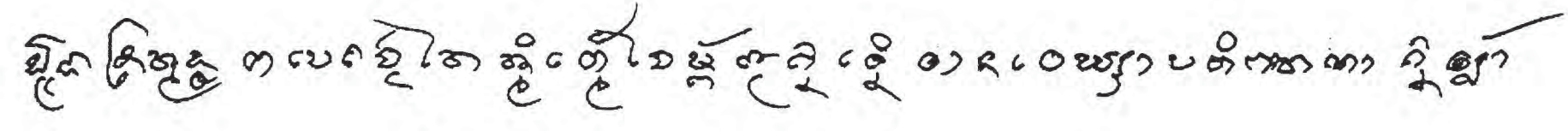

ฝูงขะหมอด ตะเปถะ จงให้อิ่ม เต็มใจ มักชูคนเทิน ทานเวยยา ปติกาหะณา คนทั้งหลาย

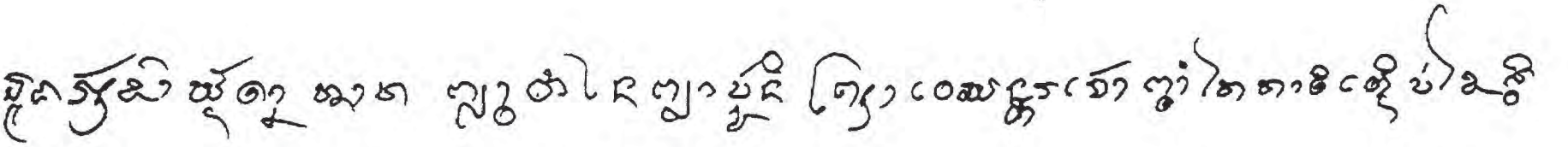

ฝูงรับเอายังทาน อาหะ กล่าวว่า ในกาลบัดนี้ พระยาเวสสันตระ เจ้ากระทำให้ หาที่เพิง บ่ได้แล้ว

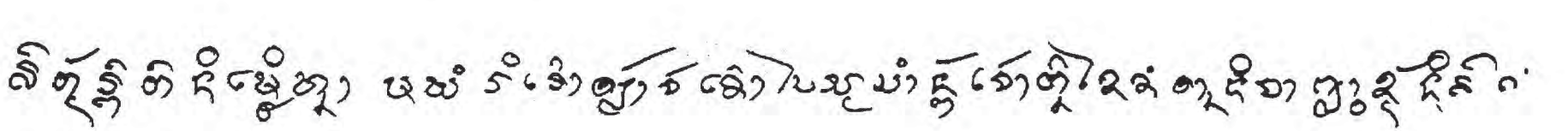

แลตั้งแรกแต่นี้ เมื่อหน้า มะยัง อันว่า เราทั้งหลาย จักเข้าไปสู่ สำนักเจ้าตนใด ขอทานนี้จา

กล่าวดังนี้ แล้วก็ร้องไห้ รำไรไปมาก็มีแล ตะมัตถัง ปะกาเสนโต สัตถาอาหะ เตสุมตากิล มันตา

วะสัมปัตตันติ วะนิพพกา ยากจนคนขอทั้งหลาย เขาก็เอากันมารับทาน มีมาก เกิดคำลำบาก

มัวเมา บ่อาจจัก ธะรงตนอยู่ได้ ร้องไห้แล้ว แลกลิ้งกลายไปมา วนิทะตวา ยอ พะกอรนับ บาดตีนมือขาดไปมา

วะทะนาแล ล้มท่าวกิ้งกับตัวไปมา อาหะ กล่าวว่า โภ ดูรา ชาวเราทั้งหลาย ชะนา

อันว่า คนทั้งหลาย ก็มาตัด ยังไม้ กาละพึก ต้นเป็นหมาก อันหอมแลหวานมีด้วย

ประการสันใด สีวิโย ชาวสีพีราด มากำจัด เจ้าพระยา เวสสันตร อันหาโทด บ่ได้ ให้พัดพาก

จากราชกาน บ้านเมือง แห่งตน ให้เราหาที่เพิ่ง บ่ได้ นีจา มหาราชา ในเมื่อพระยา

เวสสันตร ตนจำเรินบ้านเมือง แก่ชาวสีพีราดแล จักขับออกหนี จากราชกาน ธานี เมืองใหญ่

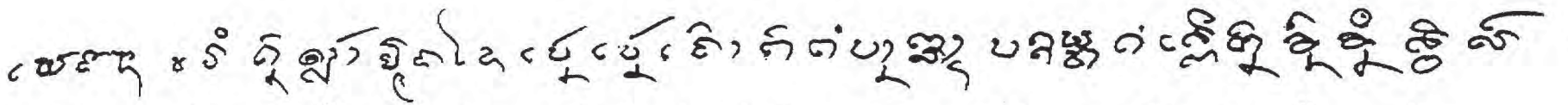

เยชะนา อันวาฝูงคนทั้งหลาย ฝูงใด เป็นเถ้าแก่ พ่อบ้านกลาง ปัคคัยหะ ก็เลิกต้นแขนขึ้น แล้วแล

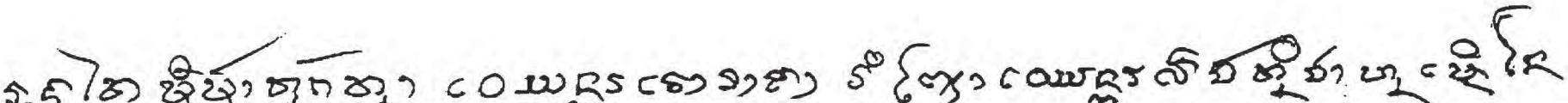

ร้องไห้ มีมาก หนักหนา เวสสันตโรราชา อันว่า พระยาเวสสันตร แล จักหนีจากบ้านเมืองใน

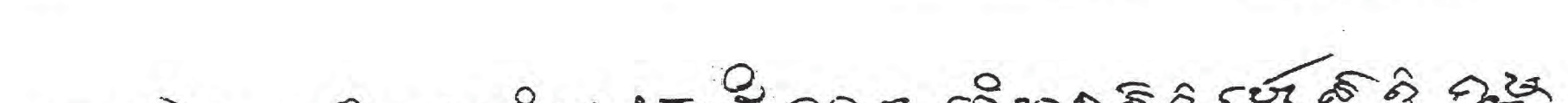

กาลยามใด อติยักขา อันว่า พ่อหมอขับผี แลนาง เรือนหลวง แลคนเบ้ย แลคนค่อม

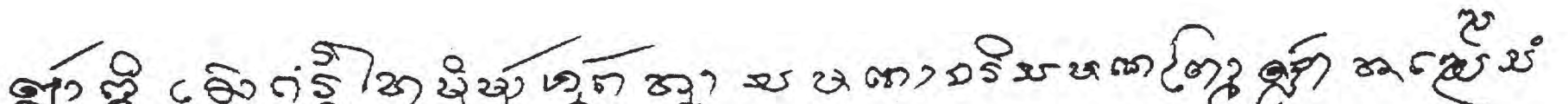

ทั้งหลาย ก็ดี เขาก็ร้องไห้ มีมากหนักหนา สมณาจะ อันว่า สมณะพราหมณ์ ทั้งหลาย อัญเญสัง

คนทั้งหหลายฝูงกว่าตัวขอนั้น ก็ดี ปาโรทิ ก็ร้องไห้ อาหะ กล่าวว่า อะธัมโม อันว่าประกอบธัมดีหลี

สิวิโย อันว่า ชาวเมืองทั้งหลาย มากะทำร้าย แก่ เจ้ากะสัดตนนั้น ก็หากให้เข้าข อันมีในผาสารท แห่งตน

เป็ทานดีหลี ชาวเมืองว่า บ่ชอบ นิรุจชติ ก็ ออกหนี จากบ้านเมือง แห่งตน ก็มี แล โส

เวสสันตโรราชา อันว่า เวสสันดร ทะตะวา ก็ให้ยังช้าง ทั้งหลาย ก็ 7 ร้อย อันประกอบไปด้วยเครื่อง

ปะดับปะดา ทั้งมวล มีสาย กะพัดรัด คาดเคียน เวียนหมุนคอ แล้ว ด้วยไหมคำ มาตังเค อันเกิดมาแต่อก

แต่อก คะช้าง ตัวแม่ มีผ้า ปกหัวช้างนั้น ก็ สันนุ์แล้วด้วย ไหมคำมี ลำนำ ปะจิดดี คามมนิเยภิ

มีนายช้างขึ้นขี่ พ้อมซูตัว ให้เป็นทาน แล้วเจ้า ก็ จักหนีจากบ้านเมือง แห่งตน ก็มีแล

โยเวสสันตะโร เจ้ากะสัดตนได้ ทะตะวา ให้แล้วยังม้าทั้งหลาย ก็ 7 ร้อย อันปะดับ

ปะดับปะดาด้วยเคื่องอาพอร อาชนิยาเป็นม้าอาชในตัวปะเสิด อันเกิดในปะเทด สินธุวะมี

กำลังอันกล้าแข็ง แรงเทียวพลัร คามนิเยภิ มีนายม้า หาก ถือ ธนูกับแส้ ขึ้นขี่พ้อมทุกตัว

ให้เป็นทานแล้วหนี ออกหนีจากบ้านเมือง แห่งตน ก็มีแลโย

เวสสันตโรราชา อันวา พระยาเสสันดร ตนได้ ทะตะวา ก็ให้แล้ว ยังรถทั้งหลาย ก็ 7 ร้อย อันกั้งยังดี

37.

มีช่อทุงแล พระคือไช ปุกขึ้นพายบนหัวราชรด ชูเหล่ม แล้วห่มไปด้วยหนังสือ เหลืองแล้วประดับ

ปะดาดี มีนายสารถี ถือ+เห็กรตก ขึ้นขี่ พ้อมชูเหล่ม เป็นทานแล้ว นิรุชติ ก็ ออกหนีจาก

ธนูกับ

ราชกาน บ้านเมือง แห่งตน ก็มีแล โยพระกะสัด เจ้าตนใด คือ เวสสันดร ทะตะวา ก็ ให้แล้วยังนาง

ทั้งหลาย ฝูงปะเสิด อันเกิดในราชวงสา บ่ น้อย นับได้ 7 ร้อย ทั้ง ข้อยข้า หญิงชาย กับทั้งนักสนม ก็ดูสม

ควรแก่ท้าวพระยา ปอรเทด เหดระดู รุ่งเรือง งามเค็งยอง ต่างภาสา หน้าตางาม ชะแลม

ตางคาย แก้ม นมงาม สุสะญา ก็ดี มีธำกาง คิงราย ให้เป็นทาน แล้ว เจ้า ก็ จักออก

หนีจากบ้านเมือง แห่งตน ก็มีแล โส เจ้าพระยา เวสสันตร ทะตะวา ให้แล้ว

ยังงัวแม่นม ก็ 7 ร้อย ชูนะโค ย่อมตัวดี มีภาชนะ ไตทอง รองรับ เอาน้ำนมงัวชู ตัว

ตัวเป็นทาน ก็แล้ว ทะตะวา เจ้ากะสัด ก็ให้ข้าหญิง ข้าชาย ทั้งหลาย สตตสตานิ ก็ 7 ร้อย 39.

ให้เป็นทาน เจ้าจักพัด พากจากเวียงแก้ว นครไซ ก็มีแล โส เวสสันตโร ราชา อันวา

พระยา เวสสันตร เจ้าตนนั้น ทะตะวา คันวาให้ แล้วยังวัตถุทาน บ่น้อย แลสิ่ง แล 7 ร้อย

ชูปกาน มหาทาเน ในเมื่อมหาทาน อันใหญ่ ปทินมหิ อันพะกะสัด เจ้าหาก

40.

สระให้เป็นทาน ในกาลยามใด อัจจริยา อันควรพะลึก สะเพิงกัว หนังหัวพอง

เส้นขนลุก ก็ เกิดมี ตะทา ในกาลยามนั้น มหาปถวี แผ่นดินก็ร้อง พ่องหวั่นไหวปั่น

ไปมา สาคโรนัง น้ำสมุด ก็ ขำเขิก เยิกตี ฟองทั่วอากาด เขาสุเมรุโนราด

ก็ อ่อร น้อม ค้อมไปมา เทวะตาโย อันว่า เทวดา ในสักกมา วจร กะทำ ตะเปนิบ

41.

มีเสียงก้องลงมา ดังทั่วท้องเมือง เชตุตรนคอร ก็มี ราชา อันว่าพระยาเวสสันตร

ตน ปะเสิด อันเกิดคำชมชื่น ยินดี ปัญคลิกโต

เจ้า ก็ เลิก <u>เอ็ง ชุ</u> ลีไว้เหนือกะหม่อม น้อมมานัสสกาน ไหว้ยังทาน แห่งตน ก็มีแล

เตนะ วุตตัง เตนะ เหตุดังนั้น บั้นกะถาพัน อันนี้ พระพุทธิเจ้า เทศนา แก่มหาสารีบุด

ว่า อเถตพะ วัตติสัทโท มุตุโร ว่า มหาทาเน ดังนั้น เป็น เค้า ๑

สารีบุดตตะ ดูราสีบุด พระตถาคต ปาง เมื่อ เป็นพระเวสสันตร ทะตวา ให้แล้ว คือ ข้างแก้ว

ปะเจยยะมุงคุร เป็นทาน แก่พาม ชาวเมืองว่า บ่ ชอบ บ่ ปะกอบ ด้วย ไมตี จึงขับหนี เจียระจาก

พัดพาก บ้านบุรี พระกะสัด ยังให้ทาน บ่ น้อย แลสิ่ง แล 7 ร้อย เป็นประหมาน ของมหาทาน อันปะเสิดให้

43.

บังเกิดอัสสะจัน ทั้งหลาย หมายมี แผ่นดินไหว เป็นเค้า ตาป ทอเท่า น้ำสมุด แลเขา (พระสุเมรุ)

เสมร เป็นจับหนาย คนทั้งหลาย เกิดขึ้น ฟ้าร้องคืน บทหยนสนระวัน มีมากคนหากให้ เนื่องกัน กิ้งเกือก อุกขะไปมา

วันธิตะวา เจ้า ก็ ไหว้ ยังทานทั้งหลาย แห่งตน อันปะเสิด ให้บังเกิด

ผญา สัพพัญญู ก็ มีแล ตะมัฑถัง ปะกา เสนโต สัตถา อาหะ พระเจ้า จักสำแดง

อตฺถ คาถา ว่า เตสุมตฺตา กิลมนฺตสวะ สมฺปตฺตนฺติ อนิกขฺ นโมต มหาราชา ๔๔.

สิวินฺงํ รฐวมโน ภิกขุ ทั้งหลายว่า ดูรา ภิกขุ ทั้ง หลาย ใน เมื่อเจ้าพระยา เวสสันตร ตนกะทำ

จำเริน มงคลสวัสดี แก่ชาวสีพีราด ทั้งหลาย แลจักขับออกหนี จาก เชตุตตร นคอรบุรี

แห่งตน ดังนั้น คนทั้งหลาย ฝูงทุกไฮ้ขิน(ขึ้นใจ)ใจ เขา ก็ เคยรับทาน ย่อมกิน ย้อรสมพาน ดังนั้นก็มีคำ

ทุกโศกมาก หนักหนา สบั้น สันสายไปมา เทวา อันว่า เทวดาทั้งหลาย อันยาเยัง อยู่ทั่วปะเทศ เขตไพสน

ก็ไปดลใจ คนฝูงทุกยาก ลำบาก พอปะหมาน ให้มารับเอายังทาน มหากะสัดก็มีมากกว่า แสนคน เพื่อให้สิ้น ให้หมด

ก็มีแล อถะ ในกาล เมื่อนั้น มหาสัดเจ้า ให้มหาทาน ก็ แล้วกล่าวอันคำ ก็มาจน มหาสัตโต

อันว่ามหาสัตเจ้าก็ เข้าสู่ผาสารท แห่งตน วิเนตตะวา มีพระราชรำเพิงว่า

1. [illegible]

1. อะหัง อันวา กูจักไปไหว้ พระยาสนไช ตนพ่อ แลนางผุสสดี ตนเป็นแม่ แล้วก็จักออก

2. [illegible]

2. หนีไปเป็นรัสสี แล้วในวันพุ่งเช้า คโต เจ้าก็ไปสู่ที่อยู่ แห่งตนพ่อ แลแม่ ด้วยราชรด

3. [illegible]

3. อันประดับประดาดี มัทธีปิ สวนดังนางมัทธีเทวี ก็ไปด้วย มหากะสัดเจ้า ด้วยคำว่า ดังนี้

4. [illegible]

4. อะหัง อันวา กูจักไปไหว้ อำลา พระยาทั้งสอง ตนพ่อแลแม่ แล้วก็จักไป กับดอม มหาสัดเจ้า

5. ก็มีแล มหาสัตโต อันว่า มหาสัดเจ้า วันทิตะวา ไหว้ยังพ่อแล้ว กะเถสิ แล้วกล่าว

6. เล่าสภาวะ อันจักไปแห่งตน ให้แจ้งแก่พ่อก็มีแล ตะมัตถัง ปะกาเสนโต สัตถา

7. อาหะ ภิกขะเว ดูรา ภิกขุทั้งหลาย เวสสันตโร ราชา กะทา อันว่า พระยาเวสสันดร โพธิสัด

8. อามันตยิกะตะถะ ก็ต้าน จารจา กับ ดอม พระยาสีสนไช ตนพ่อ ด้วยคำว่า เทวะ ข้าไหว้ มหา

9. ราชเจ้าตน ประเสิดกว่า ชาวสีพีราด ทั้งหลาย ตะวังอันว่า มหาราชเจ้า ว่า ข้านี้ สาโหด โทษร้ายดีหลีบ่ควรให้อยู่เสวย

1. สีสมบัต ในราชธานี ว่า จักขับหนี บัดนี้ ข้าจักอำลา คาจาก มราชะเจ้า ไปอยู่

2. ป่าเป็นรัสสี ประกาน ๑ ข้าไหว้ มหาราชเจ้า นรา อันว่า คนหญิง ชาย ทั้งหลาย ผู้งใดหมั่ร

3. ในกามคุณ ท่อ หากบ่อิ่มใจ แลมีดังนั้น เทียนย่อมได้ไปสู่อำนาจ แห่งพระยายม ดีหลี

4. [illegible]

4. เทวะ ข้าไหว้ พ่อเป็นเจ้า อะหัง อันว่า ข้ามีบุร หากได้ กระทำแล้ว ก็จักไปสู่ ป่าไม้ แลหนาม

5. [illegible]

5. หนา อันอาเกียน เดียระดาษ เต็มไปด้วย หมู่เนื้อคะนอง ของป่าทั้งหลาย ตะวัง อันวา

6. [illegible]

6. มหาราชเจ้า จงคอยอยู่ดี อย่าได้โศกเส้า มะราชชะเจ้า จงคอยเสวยราด เป็นพระยาแก่

7. [illegible]

7. ชาวสีพีราส ทั้งหลาย ทุกวันเทิน มหาสัตโต อันวา มหาสัดเจ้า ต้านจารจา ไหว้อำลา

๘. [illegible] ๕๐.

8. พ่อตนแล้ว คเนตะวา ก็ไปสู่สำนัก ราชมาดา ตนแม่ อาหะ กล่าวว่า อนุชานาหิ

๙. [illegible]

9. ปัพพะชัง มะมะ รุจจัตติ อัมมะ ข้าไหว้ แม่เป็นเจ้า ตะวัง อันว่า แม่เป็นเจ้า

๑๐. [illegible]

10. อนุชานาหิ จงให้ อนุญาด แก่ข้า บัพพชา อันว่า กิริยาอัน..

๑ [illegible]

1. บวดนี้ ก็เพิงใจ แก่ข้าดีหลี แลด้วยแท้ กุสสละ กำข้า กะทำมาก นัก ก็ดี ข้า ก็ บ่ได้

2

2. กินแหนงสัง ข้าจักหนีไป ส้าง สะมะณะธำ อยู่จิ่มห้องทอง วงกด บรรพต ดีลี

3

3. อันมีในป่าหิมพาน พู้รแล ผุสสติ อันว่า นางผุสสดี คันได้ยินแล้ว อาหะ กล่าวว่า

4

4. ปุตตะ ดูรา เจ้าลูกแก้ว จอมหัวแม่เอย อะหัง อันวา ข้าผู้แม่ ก็ อนุญาต อันบวด

5

5. แก่เจ้า ปัพพชา อันวา กิริยา อันบวด จัก วุฒิ จำเรินดี แก่เจ้า ก็แม่เทิน

6

6. มัทธี อันวา นางมัทธี มีลูก อันยังน้อย อัจสะตุ จงให้อยู่เลี้ยงลูกทั้งสอง ก็ แม่เทิน

7

7. เวสสันตะโร ราชา พระยา เวสสันดร อาหะ กล่าวว่า เทวะ ข้าไหว้ แม่เป็นเจ้า มทธี

8

8. อันว่า นางมัทธี ผิว่า นางมักไป จงให้นางไปกับด้วยข้า ผิว่า นางบ่มักไป ก็ จงให้

9

9. นางอยู่ดอม แม่ ก็ ข้าเทิน มหาสัดเจ้า ต้านจารจา ไหว้อำลา แม่แห่งตน ดังนั้น บั้น

10. [illegible]

10. พระยาบุรมสีสนไช จักขอห้ามลูก ชะไพ้ แห่งตน ว่าบ่ให้ไป ก็มีแล ตะมัตถัง พระพุทธเจ้า เทศนาบทเค้าเล่า

1 [illegible]

1. อตพะ ภายหลัง ตะโตสุตตัง มหาราช พระยา บุรมสีสนไช แล นางผุสสดี ก็มี คำ รำเพิงว่า

2 [illegible]

2. จักห้ามลูกชะไพ้ แห่งตนว่า มทธี ดูรา มัทธี สี ชะไพ้ ตะวัง อันว่า เจ้าเทียน ย่อมเคย

3 [illegible]

3. ไลลา ทา กะจวนจัน ทุกเมื่อ ดังรือ แล้ว จักไป ธะรง เหื่อ แลไคได้ นี่จา ประกาน ๑

4. ตะวัง อันวาเจ้า ก็ นุ่งธะรงผ้าโขมพัด แลผ้า กาสียะพัด และผ้าอุทุมพรพัด อันอ่อน ดีหลี

5. ดังรือ นางจักไปบวดเป็นรัสสี นุ่งผ้าเปือกไม้ อันข้องแล้วด้วยดอกหญ้า คาได้ นีจา ตะวัง

6. อันวา เจ้าอัจสะตุ จงอยู่เทิน มัทรี อันว่า นางมัทรี อาหะ กล่าวว่า เทวะ ข้าไหว้

7. มหาราชเจ้า กิริยา อันข้าได้ เสวยสุก ในบังคับ ผาสาด และปาชะจาก เจ้าพระยา เวสสันตร

8 [illegible]

8. สุกอันนั้น ข้าก็บ่เคืองใจ ดีหลี ข้า ก็จักไป บ่อยู่ลักอาย หมู่ชาวเมือง ก็ ข้าแล มหาราช

9 [illegible]

9. อันว่า พระยาสนไช ตนพ่อ ต้านต่อลูกชะไพ้ แห่งตนว่า มัทธี ดูรา เจ้ามัทธี ดังพ่อจัก

10. [illegible]

10. เตือนเจ้านี้นา เยสัตตา อันว่า สัตว์ทั้งหลาย อันแรง กะทำร้ายราวี กิตตา คือ ว่า ต่อแล

1. [illegible]

1. แตน แมงเผิ้ง เหลือก แลยุง ทั้งหลาย ฝูงนั้น ก็ เพิงว่า จักเบียดเบียน กะทำร้าย แก่นาง

2. ปะกาน ๑ เยสัตตา อันวาสัดทั้งหลาย ฝูงใด อันฮักษาเชิ่ง แม่น้ำ ก็ คือว่า งูเหลือม มีตัว

3. อันยาวแล หาพิดบ่ได้ ท่อ มีกำลังแรงนัก ปักขิปิตวา ก็ กอเกี้ยวเข้า ยังกวาง , ทราย ,

4. ควายเถื่อน แล้ว ออกมาในที่ไกลด้วย วงหางดีหลี ปะกาน ๑ สัตตา อันวา สัดทั้งหลาย มี

5. ชาตติอันดำ อัจสะนามะ ชื่อว่า หมี อัสสะมิคา เป็นเนื้อตัว กาย่อมยกขา กินคน ดีหลี

6. ปุริโส อันว่าผู้ชาย อันไปในป่า หมีร้าย กวาคอย เห็นดูบ่เป็น แล่นขึ้นต้นไม้ ก็บ่พ้น

7. จากบันได ดีหลี ดูรา เจ้ามัทธี ปะกาน ๑ มหีสา อันว่า ควายเถื่อน เรินๆว่า เขา อันว่า

8. ติกขะคามิ มีเขาอันแหลม ชะลัง ก็พลัร คันว่า มันเห็นคน ย่อมไล่ ดังรือ นางจักไปได้นีจา

9. ดูรา เจ้ามัทธี ตะวัง อันวาเจ้า ทิสะวา คันวาเห็น ปวัคเม ยังหมู่ลิงทั้งหลาย อันเต้นไต่

10. ไล่กันเทิ่งปายไม้ ก็ ควรย่าน ดีหลี ปะกาน ๑ ตะวัง อันว่า เจ้าแมนว่า อยู่ในบังคับ ผาสาด คันว่า

1. เสียงอันร้องแห่งหมาจิกจอก ก็ สะดุ้งตกใจกัวดีหลี ดังรือ นางจักไปได้ นี่จา มทธี ดูรา เจ้ามัทธี

2. ปักขิสุ ในเมื่อนกทั้งหลาย อันร้อง มีเสียงอันผางฮ้าย นิสิเนสุ แลจับอยู่ เหนือปายไม้ใน

3. กาล เมื่อตะวันเที่ยง ดังรือ นางจักไปได้ นีจา ตมะพะวิราชะ มัทธี ผู้เป็นลูกสาวสีพระยา

4 มทิรฐิตเตโชปมฺปสฺสทฺธาทิคุณสมฺปนฺนา อภิรูปา นาม เทวี ตาทิสา

4. มัทธราด และ ประกอบด้วย รัก ขณะอันงาม อภะวิ นางก็กล่าวดังนี้ เทวะ ข้าไหว้ มหาราช

5 เอวํ วทติ มหาราช เอวํ ตยา ปฏิคฺคหิตา ปาณินา ปาทมูเล ติลาทิ ปุปฺผานิ

5. เจ้าแล บอกโพยไพทั้งหลาย ฝูงอันมีในป่าหิมพาน แก่ข้า ดังนั้น อะหัง อันว่า ข้านี้ ก็ได้

6 เสฏฺฐิ กนิฏฺฐภาตา อหํ ปาทมูเล มหาราช เอวํ ตาทิ เทวี มหา

6. เสวยแล้ว คัจสามิ ข้า ก็ จักไปพ้อมกับ มหาราชเจ้า ก็ข้าแล เทวะ ข้าไหว้ มหา

7 ราชเทวี ปาทมูเล. กุมฺภาทิ ปุปฺผิตา อนุยุตฺตา ปาทมูเล ปูชาย เทฺวปิ ปิตุนา

7. ราชเจ้า ประกาน ๑ กุมมารี ผู้ยิงทั้งหลาย เทียนย่อมประกอบบัวระบัด เนื้อคิงหลาย

8. [illegible]

8. ประกาน คือ ว่ากินเข้าแลวันแลน้อย มีปักขติ อันคาสเคียน เวียนแอว

9. [illegible]

9. และคะโภก อันมีสันถานดังดูก ขางงัวด้วยผ้าอันยาว เพื่อให้น้อย แลราบดีหลี ประกาน ๑

10 [illegible]

10.จำเริน ผิงไฟ เมื่อยามร้อน แลอาบน้ำ เมื่อเช้า ยามหว่าง ก็ถึงมี ผิวหลังอัน

1. [illegible]

1. เหลื่อมใสงาม อินธะเนตะ ก็จึงได้ผัวผู้ดี ผู้มีปัญญา ดีหลี ระเภสัพพะ

2. [illegible]

2. ข้าแต่มหาราชเจ้า เวทัพพะ กริยาอันเป็นแม่ฮ้าง บ่ดูดี ปุริโส ชายทั้งหลาย

3. [illegible]

3. ผู้สาโหด ฮ้าย ด้วย ตัณหาทิสะวา คันวา เห็นผู้ยิง อันเป็นแม่ฮ้าง เขาก็จัก เยาะข้าง

4. [illegible]

4. แลตบหลังกัตตุกัง เดือดร้อน กินแหนง ข้าไหว้มหาราชเจ้า กริยาผู้ยิง หาผัวบ่ได้ ก็เป็นดัง

5. [illegible]

5. คนทุกไฮ้ ขันใจในโลก และ ประกาน ๑ หินะปุริโส อันวา ชายผู้ใด มีชาตติอัน

6. [illegible]

6. ต่ำแลถ่อยรา มีรูปโสม อันผางฮ้าย สัพพังกะมานิโน มันไซใจว่า ตัวมันดี มันงาม

7. [illegible]

7. มันบ่ถาม แล่นเข้าไก้ มันก็ให้ข้าวของ แลเล็กแลน้อย และมันราก เอายังมัดเก้า

8. [illegible]

8. แห่งผู้ยิง อันหาผัวบ่ได้ ให้ท่าวไป เหนือแผ่นดิน โนปักกมะติ มันบ่เห็นหนีได้ แก่มัน

9. [illegible]

9. ประกานหนึ่ง เวทะเวลา ผู้ชายอันมักยัง แม่ฮ้าง สุกขะสีวิ ผัสสี เนื้อคิง ทาอัน มันลูบไล้ ทัดดอกไม้

1. [illegible]

1. แกมผมใจ มันจมแจ้งจอด ฮักกอดลากเอาไป ตามวิไสแห่งสาโสด อิวะยยัสสา เหมือน

2. [illegible]

2. ดังกาดำตัวตาม อยากสบตอดลาก เอายังนกเค้า ในโกนนั้นแลนา ระเถสัพพะ ข้าไหว้ มหา

3. [illegible]

3. ราชเจ้าหยิง ผู้ใด แมนวา อยู่ในตะกูร วงสา พี่น้อง อันมีสุกสาบาย กินโภชนะทั้งหลาย

4. [illegible]

4. เหนือไตคำอันหนัก ได้แลร้อย แลพัน ก็ดี หยิงผู้นั้น ผัวบได้ก็เป็น เผดลักอาย แก่พี่

5. [illegible]

5. ชายแลน้องชาย ดีหลีแล เวทัพพัง กริยานั้นฮ้าง แลแมม่าย ก็ดูฮ้าย เหมือนดั่ง

6. [illegible]

6. บ่ดูดี ประกาน ๑ นัทธี อันวา แม่น้ำ แลไขแห้งเสีย ได้ชื่อว่า เป่าเสีย เมืองอันใด

7. [illegible]

7. บ่มีท่านพระยา ผู้ปะเสิด ก็ เรียกว่า เป่าเสีย อิติถะ อันว่าผู้หญิง มีรูปโสมอันงาม

8. [illegible]

8. แล้วหาผัวบ่ได้ ก็ เรียกว่า เป่าเสีย ทัสสพาตะโร หยิงผู้ใด แมนวามีพี่น้องได้ 12 คน

9. [illegible]

9. แลหาผัวบ่ได้ หยิงผู้นั้น เรียกว่า เป่าเสีย เวทัพพัง กริยา อันเป็นแมฮ้างแมหม่าย ผัวบ่มี แมนผู้

1. [illegible]

1. ดี ผู้งาม ก็ หากดูฮ้าย แกใจ สังเวก บาปหนา โรกนินทา มีมาก เขาว่าฮ้าย หากเสียดสวายอัน

2. [illegible]

2. บ่มี เขาก็ว่า ซากฮ้าย นี่ยิ่งกั่วตาย เป็นลอร อยู่วิบาก แต่ภายหลัง อะหัง ว่าอันว่า ข้าก็จักไป

3. [illegible]

3. กับดอมลูก มะราดซะเจ้า ซูวันคืน ก็ข้าแล ระเภสัพพะ ข้าไหว้ มะราดเจ้า ธะโชวะอันว่า ช่อธุง

4. ก่ไหปาฏิก ฏิราชฺฐิ ฮิฐิ ฤษฺมา ริ ฤวไต ก่ไหปาฏิ เตไต ราชา ริฤๅ

4. ก็ให้ปากด แก่หัวราชรดดีหลี ทุมโม อันว่า ควัรไฟ ก็ให้ปากด แก่ไฟราชา อันว่าท้าว

5. ฤๅญฺชา ฏิปิเฐไหปฺฐิไหปาฏิก ปาฺฐมฺมิ ฮฺตา ก่ไหปาฏิ เตฐิฐิฤๅ

5. พระยาตนปะเสิด ให้บังเกิด ปากด แก่บ้านเมือง พัตตา ผัวก็ได้ปากด แก่ผู้หญิงทั้งหลาย

6. เตอมาไหฺฮฺ มหาราชเจา ฮามิกฮฺ ไฉ เฐฺมิฐิฐิ ปฺฐฺฐิฐิไฉ เลฺฮฺ ปฺฐฺฐิ ฮาฺฮฺ เฐฺมิฐิ

6. เทวะ ข้าไหว้ มหาราชเจ้า สามิกัสสะ ในเมื่อผัวแลเป็น ทุก ยิงผู้ใด แลเป็นทุกยากดอมผัว

7. ฮามิฮฺ ไฉ เฐฺมิฐิ เลฺฮฺ เฐฺมิฐิ ฮฺฐิฐิไฉ ลิ ฮฺฐิ เฐฺมิฐิ ฮฺฐฺฐิ เตอ ริ เตอฺๅ

7. สามิกัสสะ ในเมื่อผัวแลเซิ่งสุก ยิงผู้ใด แลสุก ดอมผัว ดังนั้น เทวา อันวาเทวดา

8. ทั้งหลาย ก็ย่อง ยอว่าประเสิดดีหลี ประกานหนึ่ง สามิเก ในเมื่อผัวแลเป็นทุก ดังนั้น ยิงผู้ใด

9. อิจสติ ก็ มักยังสุก แก่คนดังนั้น ผู้นั้นก็เป็นอันถ่อยฮ้าย ก้าแข็งดีหลี อะหัง อันวา ข้า ก็ จักไปดอมลูก

1. มหาราชเจ้า บ่ อย่าก็ข้าแล อถะ ในกาล เมื่อนั้น มหาราชา พระยาบุรมสีสนไช ตนพ่อ ก็กล่าว

2. ว่า มทธี ดูรา เจ้ามัทธี อิเมกุมมารา อันวาเจ้ากุมารทั้ง ๒ พี่น้อง อันยังน้อย อัจจตุ จงให้อยู่

3. ดอมตูทั้งหลายหากจักเลี้ยงดู ก็พ่อแลตมพะวิราชมัทธีผู้มีรูปโสมอันงามอพะวิก็กล่าว

4. ว่าเทวะข้าไหว้พ่อเป็นเจ้ากุมมาโรกุมารน้อยทั้ง ๒ สีนี้มีชีวิตอันเต็มด้วยทุกโสก

5. ก็จัดชมชื่นยินดีกับดอมเจ้ากุมมานทั้ง ๒ ในป่าที่นั้นก็ข้าแลราชาอันวาพระยาสีสนไชอาหะ

6. กล่าวว่ามัทธีดูราเจ้ามทธีทาระกากุมารน้อยทั้ง ๒ ก็เทียนย่อมเคยกินเข่าสาลีอันขาว

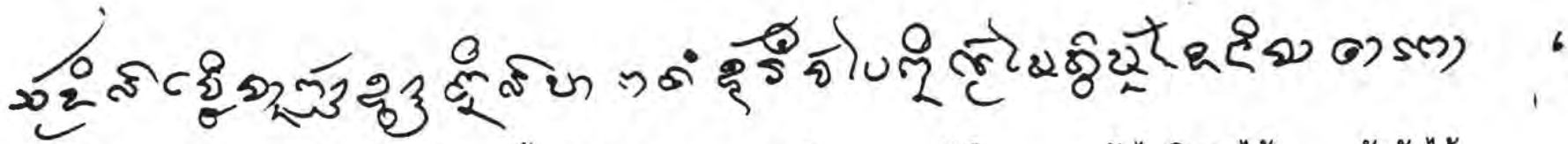

7. สุกดี แลเจือจานกันด้วย ⟶ ชิ้นแลปลา กะถัง ดังรือ จักไปกินลูกไม้ หัวมันได้

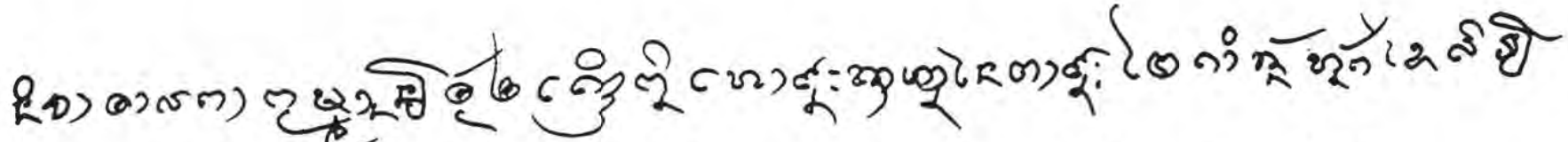

8. นีจา ทาลกา กุมมานน้อยทั้ง ๒ เคยกินโภชนะอาหาน ในภาชนะไตคำ อันหนักได้แลร้อย

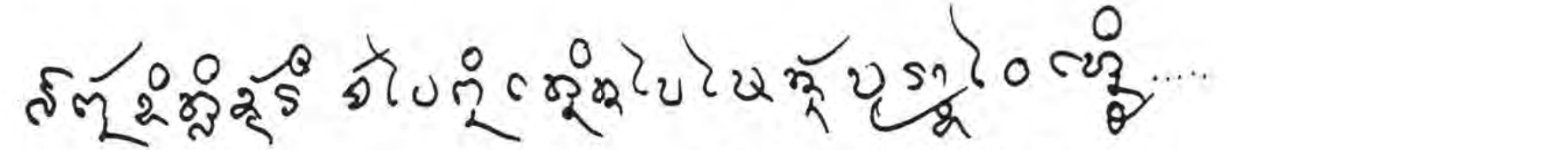

9. แลฟัน ดีหลี ดังรือ จักไปกิน เหนือใบไม้ อันปูราดไว้เหนือ

1. แผ่นดินได้นีจา ประกาน ๑ กุมมานทั้ง ๒ พี่น้อง เคยนุ่งยอง ผ้ากาสีดังรือ แลจักไปธะรงผ้าเปือกไม้

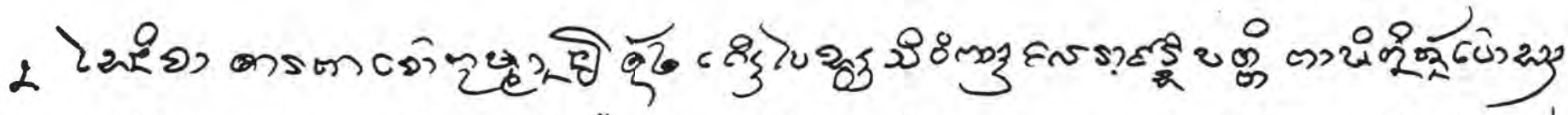

2. ได้นีจา ทารกา เจ้ากุมมานน้อยทั้ง ๒ เคยไปด้วย สีวิกาย แลราชรด ปัตติกา มีตีนอันเป่าดาย

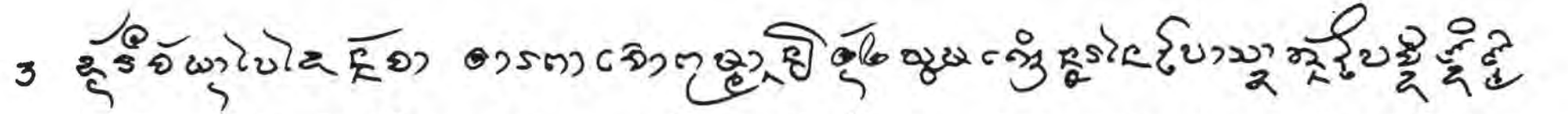

3. ดังรือ จักยางไปได้นั้นจา ทารกา เจ้ากุมมานน้อยทั้ง ๒ ย่อมเคยนอรในปราสาด อันประจิตชิดชม

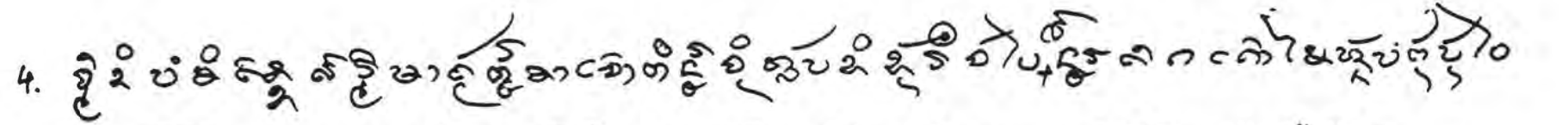

4. จบดีบ่มีแดด รมมาถูกต้อง ขา เจ้าพี่น้อง จึงหลับดี ดังรือ จักไปนอน แต่เค้าไม้ อันบ่กั้งบังไว้

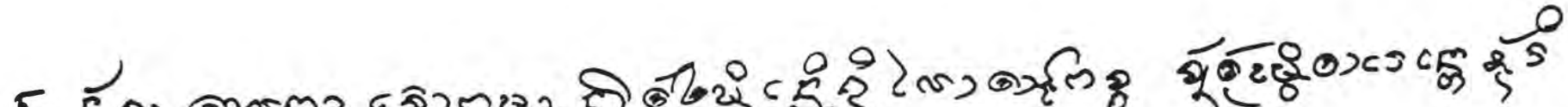

5. นั้นจา ทาลกา เจ้ากุมมานน้อยทั้ง ๒ มีเนื้อคิง ไลลา ทากระจวนจันทุกเมื่อ ทาเรเนโต ดังรือ

6. [illegible]

6. จักไปธะรง เหื่อแลไคได้นีจา ทาลกา เจ้ากุมมานน้อยทั้ง ๒ มีปริวานอันมาก หากมาแกว่ง

7. [illegible]

7. มาวีดีหลี ดังรือ แลจักไปอยู่ในป่า อันเต็มไปด้วย เหลือก แลยุง ได้นั้นจา ตะทา ในกาล

8. [illegible]

8. เมื่อพะกะสัด พ่อลูกยังผงต้าน เจียรจา เซิ่งกันไปมา ดังนั้น รัตติยาวิภาตายะ สวนดังแห่งคืนวันนั้น แลรุ่ง

1. [illegible]

1. แสงสุริยะพุ่งขึ้นมา อะมัจจา อันว่า อำมาด ผู้ให้ แล้ว ราชอาญา อาเนตะวา

2. ก็ นำมายังราชรด อันประดับประดาดี มีม้าสินธุวะ ๔ ตัว เทียมพ้อม แล้วก็ตั้งไว้ แทบประตู

3. ราชวัง อันก็มีแล มัทธิปิโข สวนดัง ราชมัทธีเทวี อาปุจสิตะวา ก็สั่ง อำลา พระยา

4. ตนพ่อแลตนแม่ ก็ แล้ว อัปปโรเกตะวา ก็สั่ง นางทั้งหลาย ก็แล้ว อาลิคิตะวา อุ้มเอาลูก

5. แก้วทั้งสอง หนีไป ก่อน เจ้ากะสัด อะฐะสิ ก็ ตั้งอยู่เทิงรด อันก็มีแล ตะมัตถัง ปะกา

2. ก็ นำมายังราชรด อันประดับประดาดี มีม้าสินธุวะ ๔ ตัว เทียมพ้อม แล้วก็ตั้งไว้ แทบประตู

3. ราชวัง อันก็มีแล มัทธิปิโข สวนดัง ราชมัทธีเทวี อาปุจสิตะวา ก็สั่ง อำลา พระยา

4. ตนพ่อแลตนแม่ ก็ แล้ว อัปปโรเกตะวา ก็สั่ง นางทั้งหลาย ก็แล้ว อาลิคิตะวา อุ้มเอาลูก

5. แก้วทั้งสอง หนีไป ก่อน เจ้ากะสัด อะฐะสิ ก็ ตั้งอยู่เทิงรด อันก็มีแล ตะมัถัง ปะกา

6. [illegible]

6. เสนโต สัตตา อาหะ ตัมพะวิราชะ ปุติสัมพัง คโสภะนา ภิกขะเว ดูรา ภิกขุทั้งหลาย

7. [illegible]

7. มัทธี อันว่า นางมัทธี ตน ประกอบด้วย ลักขณะ อันงาม แล้วต้าน จารจา สั่งพระยาตนพ่อ

8. [illegible]

8. ตนแม่ ก็แล้ว อาจิคิตะวา อุ้มเอาลูกแก้วทั้ง ๒ ปักกามิ ก็หนีไป ก็มีแล ตะโต

9. [illegible]

9. .ในกาล เมื่อนั้น เวสสันตโรราชา อันว่า พระยาเวสสันตร กะสัด อันเป็นเจ้าแก่

1. [illegible]

1. โรนะทตะวา ให้แล้วยังทานอีนมาก วนิธะตะวา เจ้า ก็ไหว้ยังพ่อแลแม่ สั่งอำลา

2. [illegible]

2. คะตะวา กะทำยังเวียนวัดปัดทักขิ แล้ว ก็ หนีไปขึ้นสู่รดแก้ว อันเทียมแล้ว ด้วยม้าสินธุวะ

3. [illegible]

3. ตัว มีกำลังพลัรนัก กับทั้งลูกแลเมีย ปายาสิ ก็หนีไป อามันตะยิ เจ้าก็ต้านจารจาว่า

4. [illegible]

4. ญาตติโย ดูรา ญาติพี่น้องทั้งหลาย มะหัง อันว่า เราทั้งหลายก็จักหนีไป ก็มีแล ตุมเห

5. ท่านทั้งหลาย จงคอยอยู่สีสวัสดี ชูคนเทิน ตุมเห ท่านทั้งหลายอย่าได้ประหมาด หลงลืม จงกะทำบุร

6. แลให้ทาน แลรักษาศีล เมตตาภาวนา เทิน มหาสัดเจ้า ให้โอวาส คำสอร แก่คนทั้งหลาย

7. ฝูงนั้นแล้ว ก็หนีไป ก็มีแล มหาสัตโต ในเมื่อ มหาสัดเจ้า หนีไปดังนั้น ผุสสติปิโข

8. สวนดังนางผุสดี ตนเป็นแม่ ก็ ใช้ให้นำไป สักกะฏานิ ยังเกียน ทั้งหลาย อันเต็มไปด้วย

9. [illegible]

9. แก้ว 7 ประกาน กับทั้งเคื่องปะดับปะดา อาพอร ทั้งหลาย ด้วยคำสั่งว่า ปุตโต ลูกกูเจ้ากะสัด มีใจมักไค่ ทานจงเอาเข้าของทั้งหลายฝูง

1. [illegible]

1. ฝูงนี้ ให้เป็นทานเทิน กล่าวดังนี้ แล้ว ก็ ส่งไป ก็มีแล มหาสัดโต เจ้ากะสัด ตนนั้น

2. [illegible]

2. โอมญิตะวา ก็ ลงปลดออกแล้ว และ ให้เป็นทาน แก่คนทั้งหลาย อันได้ สิบพพธิ

3. [illegible]

3. ก็มีแล เวสสันตโรราชา อันว่า พระยา เวสสันตร นิกขมิตะวา คันวา อกไปจาก

4. [illegible]

4. เมือง เชตุตรนคร แล้ว มักไค่ปีนหน้าคืน ลำลิงดู ยังเวียง ก็ มีแล

5. [illegible]

5. เมื่อนั้น มหาปะถะวี อันวา แผ่นดินหนา อาจานเจ้า สังขะยา ตาว่าไว้ ว่าได้ 2 แสนสี่หมื่นโยชนะ

6. [illegible]

6. ปฏิสสะ อาศัย เชิง หัวใจ แห่งพระยาเวสสันดร ก็แตก ยะยะ หนีจากกัน กว้าง ประหมานพอกงรด

7. [illegible]

7. ไปได้ ปริคะจะเต ตะวา ปีนหน้าคืน อะกาสิ กะทำ อวยหน้า ซำพอ ต่อเวียง เชตุตตนคร

8. [illegible]

8. แลโสเจ้า กะสัดตนนั้น โอโลเกสิ ก็ลำลิง ดู ยังที่อยู่แห่งพ่อ แลแม่ แห่งตนนั้น ปถวี กัปปาทะโย

9. [illegible]

9. อันว่า อัสสจัน ทั้งหลาย หมาย แผ่นดินไหวเป็นต้น ก็มี มากนักหนา เตนะวุตตัง เหตุดังนั้นกะถาพัน อันนี้พระเจ้าเทศนา

1 [illegible]

1. เทศนาว่า นิขะ มิตะวา นะนะคะรานิ วัตติตะวา ดูรา สาลรีบุด นิขะมิตะวา

2 [illegible]

2. คันวา โพธิสัดเจ้า ออกจากเมืองแล้ว ปินหน้าคืนลำลิงดู ยังเมือง เชตุตรนคร อาหะ กล่าวว่า

3 [illegible]

3. อิฆะ มะทะธี นิสาเหมิ ดูรา เจ้ามัทรี ตะวัง อันว่า เจ้ารำลิงดู ที่อยู่แห่งพระยาตนพ่อ ตนแม่แห่ง

4 [illegible]

4. เรา รบบรู บ่ปทิสสติ ก็ ปากดเห็นมา แล รุ่งเรือง งามสนุก ชมชื่น ยินดีแก่เรา อถะ ในกาล เมื่อนั้น

5 [illegible]

5. มหาสัตโต อันว่า มหาสัดเจ้า อุโยเชนโต เจ้า ก็ส่งคืนยังคนทั้งหลาย แล้ว ปะเชสิ เจ้าก็ไสรด

6 [illegible]

6. แก้วไปตามหนทาง ก็มีแล อาหะ มหาสัดเจ้า กล่าวว่า มะทะธี ดูรา เจ้ามัทรี จงพิจารณาดูยังคน

7 [illegible]

7. ทั้งหลาย ฝูงมานำ ขอทาน ภายหลังนั้น เทิน มะทะธี อันว่า นางมัทธี โอโลคาเนตะ ก็ปินหน้า

8. [illegible]

8. คืนลำลิง ดู หนทาง ภายหลัง ก็มีแล อถะ ในกาล เมื่อนั้น จัตตาโร พรามโน พามทั้งหลาย

9. [illegible]

9. 4 คน ก็ บ่อาจจักมาทันขอ ปุจสิ ตะวา ก็ จึง ถามคนทั้งหลายว่า

1. [illegible]

1. โภนโต ดูรา เจ้าทั้งหลาย พระยา เวสสันตรเจ้า ให้ยังมหาทาน แล้ว หนีไปที่ใด นั้นจา

2. [illegible]

2. นรา คนทั้งหลาย กล่าวว่า ดูรา พราหมณ์ เจ้าพระยา เวสสันตรกะสัด คัสสติ ก็ หนีไปสู่

3. [illegible]

3. เขาวงกต คีรีวงกต พู้ร แล ปุจสุ พามทั้งหลาย ก็ ถามคนทั้งหลาย ว่า พระยา

4. [illegible]

4. เวสสันตรเจ้า เอาข้าวของ ไปสะเล็กสะน้อย บ่จา ชะนา อันวา ทั้งหลาย อาหะ

5. [illegible]

5. กล่าวว่า ราชา อันว่า พระยา เวสสันตรเจ้า ทกขิวะ ราชรด อันเทียมไปด้วย ม้าสินธุวะ

6. [illegible]

6. 4 ตัว ก็มีแล อนุพันธิ ตะวา พาม ทั้งหลาย 4 คน นั้น ก็ แล่นไล่ ไต่ตามไป

7. [illegible]

7. อถะ ในกาลนั้น เมื่อนั้น บั้นนางมัทธี ทิสะวา ก็เห็นพาม เฒ่า แล่นเข้ามาตาม

8. [illegible]

8. หนทาง อโรเจสิ นาง ก็บอก มหาสัตเจ้า ก็มีแล มหาสัตโต อันวา มหาสัด

9. [illegible]

9. เจ้าได้ยินแล้ว ก็ กดราชรด ให้เซาอยู่แล้ว พราหมณา พามทั้งหลาย ก็แล่นมาฮอด

10. [illegible]

10. แล้วยาจินติ ก็ขอเอาม้าแก้ว สินธุวะ 4 ตัว ซึ่งพะกะสัต ก็มีแล มหาสัตโต มหาสัตเจ้า ราชรดปดออกยัง

1. [illegible]

1. ม้าแก้วสินธุวะ 4 ตัว นั้น ให้เป็นทาน ก็มีแล ตะมัตถัง ปกาเสนโต สัตถา อาหะ พระพุทธิเจ้า

2 [illegible]

2. ตนวิเสด จักเทศนา เป็นไนย กถา ว่า ตะพราหมณา อะเนธะ คะมุตเตตังอเจสะ ยาจุสิง

3 [illegible]

3. ภิกขะเว ดูรา ภิกขุทั้งหลาย พามทั้ง 4 คันวา แล่นนำมา ก็ขอเอาม้าแก้วสินธุวะ 4 ตัว อัน

4. [illegible]

4. เทียมรด พะกะสัด ก็ปดให้เป็นทาน อัจเสสุ ในเมื่อ ม้าสินธุวะ 4 ตัว ระญา อันพระยา

5. [illegible]

5. อันพระยาเวสสันตร มัทธี นัมหิ แลให้เป็นทาน ตัวนั้น ระถะธุรัง หัวรด ก็ ให้ตั้ง อยู่บ่ตก

6. [illegible]

6. เหนือแผ่นดิน อัจเสสุ ในเมื่อ อันพามทั้งหลาย นำหนีแล้ว มีดังนั้น จัตตาโฌร

7. [illegible]

7. เทวะปุตโต อันว่า เทวบุด 4 ตน นิรมิตเป็น ระมั่ง ดำ ก็มานำรด จับโจมเอาหัว

๘. [illegible]

8. ราชรด ไป ก็มีแล มหาสัตโต พระกะสัด ตนประเสิด บังเกิดคำยินดี ยังนางแก้ว ราชมัทธี

๙. [illegible]

9. จักให้ลิงดู อาหะ กล่าวว่า อิลปะมัทธี นิสาเมหิ ดูรา เจ้ามัทธี เจ้าจงลำลิงดูยัง

๑. [illegible]

1. รูปอันปะจิตงาม คือ ระมังคำ ผากด นำมา เอาหัว ราชรด เราไปดีหลี ก็พี่แล อถะ

๒ [illegible]

2. ในกาลเมื่อ พระกะสัต ทั้ง 2 พี่น้องยังต้านจารจากัน ดังนั้น อัปปมาโร พราหมโณ อันว่า

3 [illegible]

3. พราหมณ์ผู้อื่น ก็ฮีบแล่นมา ยาจันติสิ ยาจันติสิ ก็ขอเอาราชรด ก็มีแล

4 [illegible]

4. มหาสัตโต อันว่า พระกะสัตยังลูกแก้ว แลเมียรัก ก็ให้ลงจากรดแล้ว อทาสิ เจ้า

5 [illegible]

5. ก็ให้รดแก้วเป็นทาน แก่พราหมณ์ ก็ มีแล รเฐ ในเมื่อ รดอันโพธิสัดเจ้า หากปด

6 [illegible]

6. ให้เป็นทาน ดังนั้น เทวบุด 4 ตน อันตรทายิ ก็ ระงับ กับกายหายไป

7 [illegible]

7. ตามวิสัย ริ ทธิแห่งตน ก็มีแล **สัตถา อันว่า พระพุทธิเจ้า ปะวุตติ** ก็เทศนา กถา อันโพธิสัด

8 [illegible]

8. ให้รดเป็นทาน จึงกล่าวว่า **อะเถพถะ ปัญจะโม อาคะโต นะระโยจะถะ** ภิกขะเว ดูรา ภิกขุทั้งหลาย

9 [illegible]

9. ปัญจะโม พราหมะโณ พาม **ผู้ถ้วน 5 แลนนำ** เจ้าพระยา เวสสันตรมาฮอด แล้ว ก็ขอเอารถแก้ว

10 [illegible]...

10. เจ้ากะสัด อะทาสิ **เจ้าก็ให้เป็นทาน**

1. ด้วยดี เจ้าก็มีหัวใจ บ่หวั่นไหว ไปมา ตะโต ในกาลยามนั้น บั้น เจ้ากะสัด ทั้ง 4 ก็ปาชะจาก

2. ยัวยาน อามันตะยิ ก็ต้านจารจา กับ ดอมราชมัทธีเทวีว่า ดูรา เจ้ามัทธี จงอุ้มเอา เจ้ากัญหา

3. ผู้เป็นน้อง ลหุกา อันยังเบา อะหัง อันว่า เราพี่นี้ จักอุ้มเอา ท้าวชาลี อันเป็นพี่ คุรุกา

4. อันแควรหนักแล เอวัญจะปันวะตะวา พระยาทั้ง 2 คือ เวสสันตร แล ราชมัทธี มีถ้อยคำต้าน

๕. จารจาเชิงกันไหมา ดังนี้แล้ว ก็ อุ้มเอาลูกแก้วทั้งสอง อะเคนง ด้วยแอว ปัตตามิคิ หนีไปก็มี

5. จารจา เชิงกันไหมา ดังนี้แล้ว ก็ อุ้มเอาลูกแก้วทั้งสอง อะเคนง ด้วยแอว ปัตตามิคิ หนีไปก็มี

๖. แล ตะมัตถัง ปะกาเสนโต สัตถา อาหะ พระพุทธโคดม ตนประเสิด ล้ำเลิศกว่า นรเทพา

6. แล ตะมัตถัง ปะกาเสนโต สัตถา อาหะ พระพุทธโคดม ตนประเสิด ล้ำเลิศกว่า นรเทพา

๗. ปกาเสนโต จักสำแดงให้แจ้ง อัตถะ อาหะ ก็กด เป็นรดสกถาว่า ราชกุมมะ อันวา

7. ปกาเสนโต จักสำแดงให้แจ้ง อัตถะ อาหะ ก็กด เป็นรดสกถาว่า ราชกุมมะ อันวา

๘. อาทายะ ราชะปุตติ จะ ทารี กัง สัมโมทะมานา ปักกามุมัง อัญมะญัง บิยะวะ ทามิ

8. อาทายะ ราชะปุตติ จะ ทารี กัง สัมโมทะมานา ปักกามุมัง อัญมะญัง บิยะวะ ทามิ

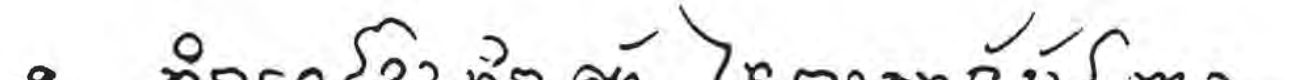

9. ภิกขะเว ดูรา ภิกขุ ทั้งหลาย ในกาลยามนั้น บั้น พระยา....

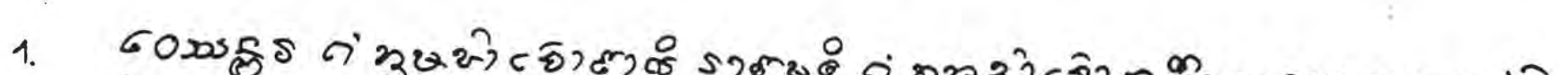

1. เวสสันตร ก็อุ้มเอาเจ้าชาลี ราชมัทธี ก็ อุ้มเอาเจ้ากัญหา สัมโมทะมานา ก็ ชม

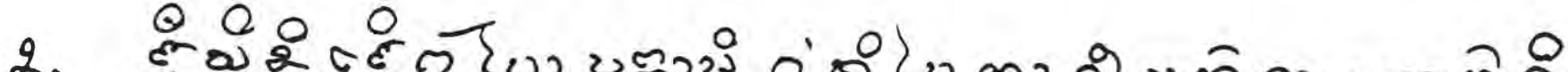

2. ชื่น ยินดี เชิง กันไปมา ปักกามิ ก็ หนี ไป ตามวิไส หนทางแห่งตน ก็มีแล

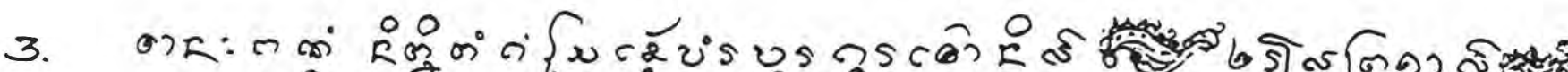

3. ทานะกัณฑ์ นิฏฐิตัง ก็ สะเด็ด บอระบวร ควรเท่านี้ แล 209 พระคาถา แล

4. [illegible]

4. ริจนาแล้ว ยามแถ ไก้เที่ยง แล เดือน 3 แรม 7ค่ำ วัน 2 แล

5. [illegible]

5. ขอใก้บุร หลายๆ ขอให้ได้ เถิงสุข 3 ประกาน ตาบท่อเท่า 5 พันพระวัสสา ก็ ข้าเทิน

6. [illegible]

6. ตาปท่อเท่าเข้าสู่ ณิรพาน ก็ ข้า เทิน กับทั้ง พ่อแม่พี่น้องพ้อมกับกัน ก็ ข้าเทิน

7. [illegible]

7. ตัวใด ตก ให้ย่อ ตัวใดบ่พอ ให้หาใส่ แด่ท้อร หัว เจ้าเอย .

8. [illegible]

8. ณิพพาน ปัจจโยโหตุ .